

3 Aruba

Geen exacte cijfers bij Fundacion Respetami

9 Wereld

Zimbabweanen vierten aanstaand vertrek Mugabe

10 Economie

Gouden eeuw PdVSA voorbij

12 Sport

Autosportvrouw Patrick kondigt afscheid aan

‘Elk geval van kindermisbruik is er een te veel’

Geen exacte cijfers bij Fundacion Respetami

ORANJESTAD — Het is moeilijk om exacte cijfers te geven over seksueel misbruik op Aruba. “Bureau Sostenemi krijgt meldingen binnen van vermoedens van kindermisbruik, daarna pas volgt een onderzoek.” Dat zegt preventiemedewerker Yanelis Jimenez van Fundacion Respetami. In de afgelopen twee jaar lijkt het aantal meldingen te zijn gedaald, maar voor Respetami is elk geval van misbruik er één te veel. De stichting is daarom een nieuwe campagne gestart om aandacht te besteden aan het voorkomen van kindermisbruik.

door onze verslaggever
Melissa Stamper

Tot augustus dit jaar kreeg Respetami twintig meldingen van mogelijk kindermisbruik. Vorig jaar kregen ze meer meldingen, namelijk 28, en ook in 2015 was het aantal meldingen hoger, namelijk 39. Het aantal meldingen lijkt dus te zijn gedaald, maar Jimenez benadrukt dat het om vermoedens gaat. In sommige gevallen moet het onderzoek nog worden uitgevoerd. Stichting Respetami vindt deze cijfers echter te hoog, het liefst wil ze geen enkele melding meer hebben van kindermisbruik.

Kindermisbruik vindt plaats in verschillende vormen. Onder seksueel misbruik worden alle seksuele aanrakingen of handelingen

verstaan die een volwassene een kind opdringt. Dit varieert van begluurd worden of moeten toekijken bij seksuele handelingen van de volwassene, tot betasting en verkrachting. Seksueel misbruik onderscheidt zich van andere vormen van kindermishandeling, omdat een deel van de gevallen van seksueel misbruik wordt gepleegd buiten het gezin, door personen die met kinderen werken.

Campagne
Respetami is daarom een nieuwe campagne gestart met diverse spotjes die gebaseerd zijn op actuele gebeurtenissen en gevallen die dagelijks voorkomen, waarbij de gevolgen voor het slachtoffer van misbruik duidelijk te zien zijn. Zo legt psycholoog Mirella Fingal

van Directie Voogdijraad uit, zij is tevens lid van het bestuur van Respetami. “In deze spotjes zie je onder meer hoe zo’n misbruiker te werk gaat en wat de ‘triggers’ zijn bij kinderen”, aldus Fingal.

Melding
Als Respetami een melding krijgt, praat ze eerst met de ouders en daarna worden de ouders doorverwezen naar Bureau Sostenemi. Deze dienst is de aangewezen instantie voor mishandeling, waaronder ook seksueel misbruik valt. Een kind kan echter ook een leerkracht of buurvrouw in vertrouwen nemen. Wie een geval van kindermisbruik wil melden, kan dus zowel bij Respetami als bij Sostenemi terecht voor advies. Fingal vertelt dat kinderen vaak bang zijn om iets te zeggen of het gevoel hebben dat ze hun ouders moeten beschermen. Ze kiezen er dan voor om niets te zeggen, zodat ze niet worden weggehaald bij hun ouders. Dit maakt het lastig, zegt Fingal, om vermoedens van misbruik te onderzoeken.

Vervolg op pagina 3.

Nieuwe regering beëdigd

Foto: ©KABCA

ORANJESTAD — In het stadhuis hebben de nieuwe ministers van Kabinet Wever-Croes gistermiddag tegenover de Gouverneur van Aruba, Alfonso Boekhoudt, de eed oftevel belofte afgelegd. In totaal zijn er acht ministers beëdigd: vijf van MEP, twee van POR en één van RED. Premier Evelyn Wever-Croes (MEP), vice-premier Otmar Oduber (POR), Andin Bikker (POR), Armando ‘Rudy’ Lampe (RED), Xiomara Ruiz-Maduro (MEP), Glenbert Croes (MEP), Dangui Oduber (MEP) en Chris Romero (MEP). Hierna volgde het inauguratiefeest van het nieuwe kabinet Wever-Croes op Plaza Betico Croes.

4 doden door botsing vliegtuigje en helikopter

LONDEN — Een helikopter en een vliegtuigje zijn gisteren in de lucht ten noordwesten van Londen met elkaar in botsing gekomen. Alle vier inzittenden, twee in de heli en twee in het vliegtuigje, kwamen om het leven, zei de politie.

De wrakstukken kwamen neer bij Waddesdon in het graafschap Buckinghamshire. Er werd op de grond niemand geraakt door de vallende brokstukken.

Beide toestellen waren opgestegen van een vliegveldje bij de plaats High Wycombe, circa 25 kilometer zuidelijker. Ze kwamen in botsing boven bossen en landerijen niet ver van het landhuis Waddesdon Manor. Dat behoort met bijna 400.000 bezoekers per jaar tot de best bezochte trekpleisters van het National Trust, een Britse organisatie voor monumentenzorg en natuurbescherming. De toedracht van de botsing wordt onderzocht.

Leden D66 willen nieuwe referendumwet

LEEUWARDEN — De D66-fractie in de Tweede Kamer moet met een nieuwe referendumwet komen. Op een congres in Leeuwarden namen de leden een motie van die strekking aan.

Verder moet de partij zich hard blijven maken voor correctieve referenda, aldus het voorstel van de jongerenbeweging Jonge Democraten. Het partijbestuur had zich achter de motie geschaard. Het kabinet, waar D66 deel van uitmaakt, gaat het raad-

gevende referendum afschaffen. Een voorstel van dezelfde jongerenbeweging voor een oproep om bij het komende raadgevende referendum tegen de nieuwe ‘aftapwet’ te stemmen, kreeg geen steun. D66 heeft eerder in zowel de Tweede als de Eerste Kamer

tegen de ‘aftapwet’ ofwel de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv) gestemd. Het nieuwe kabinet van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie staat achter de wet. Een aanzienlijke minderheid op het congres stemde toch voor de motie om bij het referendum op 21 maart tegen de aftapwet te stemmen. Veel sprekers toonden zich bezorgd over de privacy.

IS doodt 26 vluchtelingen met autobom

Foto: AFP

Onder de slachtoffers van de bomaanslag waren veel kinderen.

DEIR AL-ZOR — Door een aanslag met aan autobom in een vluchtelingenkamp ten noordoosten van Deir al-Zor in het oosten van Syrië zijn gisteren 26 mensen om het leven gekomen. Onder de slachtoffers waren twaalf kinderen, meldt het Syrische Observatorium voor de Mensenrechten in Londen.

Tientallen mensen raakten gewond. De aanslag zou het

werk zijn van de terreurgroep Islamitische Staat. Het Syrische staatspersbureau SANA maakte melding van twintig doden en dertig gewonden. De aanslag had plaats in de buurt van het olieveld al-Jafra, dat door de Verenigde Staten gesteunde rebellen in september op IS hadden heroverd. Ook Syrische regeringstroepen proberen de olievelden aan de grens met Irak, die sinds 2014 in handen waren van IS, onder controle te krijgen.

Dodental noodweer Griekenland stijgt tot 19

Foto: AFP

ATHENE — Het aantal mensen dat in Griekenland om het leven is gekomen als gevolg van de overstromingen is opgelopen tot negentien. Griekenland wordt sinds woensdag geteisterd door noodweer. Er worden nog drie mensen vermist, de brandweer vreest dat het dodental nog verder oploopt. In de getroffen regio, 30 kilometer ten westen van Athene, wonen en werken duizenden niet-geregistreerde migranten. De Griekse weerdiensten verwachten dat de regen morgen wegtrekt naar het oosten en dat maandag de zon weer schijnt.

Meer aandacht voor dierenmishandeling

UTRECHT — Mensen die dieren mishandelen, kunnen zich ook schuldig maken aan huiselijk geweld en andere ernstige delicten. Dat blijkt uit onderzoek. Er moet daarom meer aandacht komen voor het herkennen van dierenmishandeling.

Omdat het bij dieren soms lastig te herkennen is, gaan de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht en het Nederlands Forensisch Instituut samenwerken binnen het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling (LED).

Via een beveiligde web-

site kunnen dierenartsen bij een vermoeden van dierenmishandeling anoniem gegevens uploaden.

De gespecialiseerde dierenartsen en forensisch-medisch experts van het LED kunnen deze gegevens duiden om dierenmishandeling te onderscheiden van (zeldzame) aandoeningen, ongelukken en gevolgen van gedrag door het dier zelf of andere dieren.

Een dierenarts kan dan vaker een melding doen bij het telefoonnummer 144 Red een dier of bij de politie, zodat kan worden onderzocht of er sprake is van dierenmishandeling.

ÑAPA

deze week:

‘Spel is de taal van het kind’

Een uniforme spelling voor het Papiaments

Haal meer uit de aangifte inkomstenbelasting!

‘Vuurwerkcontainers mogelijk laat’

ORANJESTAD — Volgens de door DOW opgestelde veiligheidsregels moeten de containers uiterlijk 30 november binnen zijn, zodat er nog genoeg tijd is om deze te controleren. Maar verschillende bestellingen hebben vertraging opgelopen, waardoor deze pas in december aankomen, zo zegt explosieven-expert Rubin Ponson van Dienst Openbare Werken (DOW) recent in een interview.

Uit een bijeenkomst en de registratie van vuurwerkimporteurs blijkt dat er een aantal containers pas in december zullen arriveren, vanwege problemen die er zijn geweest met verscheping. Maar hoe later de containers aankomen, hoe minder tijd is voor de douane om deze te controleren voor kerst en de veiligheidsregels goed na te leven, zegt Ponson.

Deadline
De vuurwerkcontainers moeten uiterlijk 30 november binnen zijn en deze worden dan binnen 24 uur van de kade naar vuurwerkopslagterrein Wela gebracht. Daarna moet elke importeur zorgen dat zijn papierwerk in orde is zodat de containers geopend en geïnspecteerd kunnen worden voor kerst. Er worden zo’n 19 containers vuur-

werk verwacht dit jaar. Ook moeten ze op een logische en overzichtelijke manier op het terrein komen te staan zodat ze daarna weer eenvoudig geopend en later vervoerd kunnen worden. Op 27 december worden de vuurwerkcontainers dan vanaf Wela naar hun verkooppunt gebracht.

Vuurwerkcommissie

Ook signaleert hij dat niet alle vuurwerkverkopers naar de bijeenkomsten komen, gemiddeld komen er maar 10 tot 15 mensen op-

dagen terwijl er zo’n 60 tot 70 verkopers zijn. Wanneer er dan later veiligheidsmaatregelen genomen moeten worden bij een verkoper, klagen ze dat ze niet op de hoogte zijn van de regels. “Maar de regels staan op papier. De verkopers moeten deze goed doorlezen en zich eraan houden”, vindt Ponson.

De vuurwerkcommissie wil nog een aantal veiligheidsregels aanpassen. Begin januari wordt de situatie geëvalueerd en worden de

aanbevelingen aan de regering verzonden, zodat de vuurwerkimporteurs en -verkopers deze op tijd te horen krijgen volgend jaar.

Hoeveelheid

Ponson vertelt dat de importeurs onderling niet afstemmen met elkaar hoeveel vuurwerk er besteld wordt.

“Het zou beter zijn dat dit wel gebeurt, zodat er geen vuurwerk overblijft van vorig jaar. Dan heb je elk jaar vers vuurwerk”, zo besluit hij.

Stichting Onderwijs CombinA

Peutergroep Prikichi - Basisschool De Schakel – Schakel College

Zoekt per 1 februari 2018

Leerkracht primair onderwijs groep 1-8 voor 5 dagen in de week

Basisschool De Schakel is een particuliere school. De school werkt volgens de eisen van de Nederlandse Wet op Primair onderwijs.

De leerkracht geeft onderwijs en begeleidt leerlingen, levert een bijdrage aan de voorbereiding en ontwikkeling van het onderwijs, aan de schoolorganisatie en is verantwoordelijk voor eigen professionalisering. De leerkracht werkt op een positieve manier samen met collega's, ouders en externen. De leerkracht is sterk op didactisch, pedagogisch en organisatorisch gebied.

Functie-eisen
We zoeken een enthousiaste gemotiveerde leerkracht die:

- in het bezit is van een PABO-diploma
- minimaal 3 jaar recente werkervaring heeft op een Nederlandse school
- bekend is met onze methodes, het werken met groepsplannen en ervaring heeft met gedifferentieerd onderwijs;
- onze werkwijze onderschrijft en actief uitvoert;
- uitstekend op de hoogte is van de huidige ontwikkelingen in het Nederlandse primair onderwijs;
- een uitstekende beheersing heeft van de Nederlandse taal;
- ervaring heeft met meertalige leerlingen;
- in staat en bereid is om zorgvuldig om te gaan met cultuurverschillen;
- op een positieve manier samenwerkt met collega's en ouders;
- in het bezit is van een rijbewijs.

Voor verdere informatie m.b.t. deze vacature kunt u contact opnemen met Claudia Baur, schoolleider, telefoon 00297-5871583 of kijken op onze website www.schakelaruba.com.

Procedure:
Belangstellenden die aan bovenstaand profiel voldoen, worden verzocht uiterlijk 1 december 2017 per e-mail een sollicitatiebrief en CV te sturen t.a.v. de schoolleider, mevrouw C. Baur (claudia@schakelaruba.com)

Boegoeroei 7-B, ARUBA - Tel: (+297) 5871583 - Fax: (+297) 5871582
www.schakelaruba.com

Aruba Heart Foundation
"bo curazon ta den bo man"

Stadionweg #11 582-HART

FUNDACION

GUIA MI

**Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken**

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

**Boutique
di
MATRAS**
di: CAS di MAX

Sealy

PROUD SUPPORTER OF YOU™
OFFICIAL LICENSED STORE

SEALY
We have a selection of 6 different kind of adjustable mattresses to combine with our adjustable basses, giving you a better and wider option to find the perfect comfortability for your body and better quality of sleep.

SCHOTLAND STR. 46 LOC# 1 | T 280-6080

Kindvriendelijke wachtkamer

Emergency Department nieuwe afdeling van HOH

ORANJESTAD — De afdeling Spoedeisende Hulp van het Horacio Oduber Hospital (HOH) heet voortaan Emergency Department (ED). Veertig personeelsleden staan klaar om jaarlijks 35.000 patiënten medische zorg te verlenen. De ED heeft twee wachtkamers. Eén van die wachtkamers heeft een apart gedeelte waar kinderen op een prettige manier kunnen wachten.

Communicatiemanager, Charlaine Alexander-Huntington, maakte de naamsverandering van de afdeling bekend en legt ook uit hoe bezoekers de Emergency Department kunnen vinden. Want de ‘eerste hulp’, zoals de afdeling voorheen ook werd genoemd, is afgelopen zondag naar de Nieuwe Bedden Toren verhuisd. Om de nieuwe Emergency Department te bereiken, moeten bezoekers langs het huidige ziekenhuisgebouw rijden. Dan zien ze aan hun linkerkant de nieuwbouw. Daar kunnen ze het parkeerterrein oprijden, waar bewakers klaar staan om ze de weg te wijzen naar de hoofdingang van de Emergency Department.

Uitbreiding kamers

Dokter Deepu Daryanani is medisch coördinator van de ED. Hij vertelt dat ze de verhuizing van de spoedeisende hulp hebben aange-grepen om enkele veranderingen aan te brengen. Zoals dat er nu dus twee wachtkamers zijn. Daarnaast is de nieuwe faciliteit uitgebreid van zeven naar

De wachtkamer in de vernieuwde Emergency Department.

negen kamers, maar er is capaciteit om uit te breiden naar zestien kamers. Als die uitbreiding komt, kunnen patiënten die met hartproblemen naar de Emergency Department komen, een speciale behandeling krijgen. Ook moet de afdeling in de toekomst een kamer krijgen waarin röntgenapparatuur aanwezig is.

Geen extra personeel

Deze uitbreiding van het aantal kamers kan echter pas plaatsvinden als er voldoende medisch personeel is. Want het aantal medewerkers op de Emergency Department is niet toegenomen. De medisch coördinator vraagt daarom alle

bezoekers om geduld als ze zich bij de ED melden. Patiënten die een chronische ziekte hebben, worden bovendien verzocht om eerst naar hun huisarts te gaan voordat ze zich bij het ziekenhuis melden.

Triage

Het bekende oude triagesysteem, dat voorheen werd gehanteerd, wordt ook in de Nieuwe Bedden Toren toegepast. Daryanani legt uit dat dit systeem gebaseerd is op kleur. Elke kleur geeft aan hoe urgent de medische nood van een patiënt is en daaraan kan worden afgeleid hoe lang de wachttijd ongeveer is. Het perso-

neel van de Emergency Department bepaalt bij elke patiënt welk triagekleur ze geeft.

Ambulance

Patiënten die in de wachtkamers zitten, moeten er ook rekening mee houden dat patiënten die met een ambulance worden gebracht, voorrang krijgen. Zij zijn niet voor niets met een ambulance naar het ziekenhuis gebracht, zegt Daryanani. De Emergency Department heeft een aparte ingang voor patiënten die met een ambulance komen, zij zijn niet meer zichtbaar voor de mensen die in de wachtkamers zitten.

Desiree Croes over zaak Henriquez:

Nog steeds hoop op een eerlijke proces

ORANJESTAD — AVP-parlementariër en juriste Desiree de Sousa Croes zegt, ondanks dat haar vertrouwen in Nederlandse politie en justitie vorig jaar een deuk opliep, toch hoop te hebben op een eerlijk proces voor de nabestaanden van Mitch Henriquez. De Arubaan overleed op 27 juni 2015 na een dodelijke aanhouding op een festival in Den Haag. Croes belooft de familie bij te staan in het proces en woonte afgelopen week de zittingen bij, waarbij vooral de kant van Mitch gehoord werd.

Waarheidsvinding

“Het leek er in eerste instantie op dat de rechter tijdens het proces bepaalde woorden in de mond van de agenten legde. Zoals ‘het was toch per ongeluk?’ of ‘je bedoelt zeker hoofdklem in plaats van nekklem?’”, legt Croes uit. “Maar toch vond ik dat de officieren van justitie uiteindelijk wel goede vragen stelden. Ik heb het idee dat het er op lijkt dat er wel gegraven wordt en er veel wordt gedaan voor waarheidsvinding maar aan de andere kant zijn er bepaalde zaken al besloten. Zoals het feit dat de agenten Henriquez niet in hulpeloze toestand zouden hebben achtergelaten volgens het gerecht. Maar iemand zo toetgetakeld achter een bus gooien en daar vervolgens zeven minuten mee rondrijden, vind ik ook plichtsverzuim en dus verkeerd”, aldus Croes.

Accuut stress syndroom

“Ik vind het ook opmerkelijk dat de doodsoorzaak die genoemd wordt door de

forensisch pathologen van de verdediging, namelijk het accuut stress syndroom, zo erg bij het verhaal van Mitch past dat het lijkt alsof het speciaal voor hem is bedacht”, legt Croes uit. Susbari, de forensisch deskundige die aangesteld werd door de familie, ontkracht deze oorzaak omdat er volgens haar pas sprake is van een acuut stress syndroom als er geen andere externe factoren aanwezig zijn. “En die waren er duidelijk wel als je kijkt naar het feit dat Henriquez neus, ribben en strottenhoofd gebroken waren. Conclusie was dat Henriquez een gezonde man was die geen drugs had gebruikt en niet overdadig gedronken had”, aldus Croes.

Afwachten

Los van het juridische gedeelte noemt Croes het hele proces ‘hartverscheurend’ en ‘erg heftig’. “Ik denk dat we even moeten afwachten wat de uitspraak zal zijn. Maar het onderzoek naar de doodsoorzaak geeft wel een iets beter gevoel dan dat ik vorig jaar kreeg toen ik de straf hoorde die de betrokken agenten toen opgelegd kregen”, besluit Croes.

De rechtszaak gaat maandag verder. Het Openbaar Ministerie gaat dan in op het onderzoek naar de twee verdachte agenten en zal bekendmaken welke straffen er worden geëist. Advocaten Caroline de Sitter en Thijs Kelder voeren woensdag het woord, zij vertegenwoordigen de agenten. Het OM en de verdediging kunnen donderdag en eventueel vrijdag op elkaar reageren.

In het kort

Bedreigd

Een jongen die in de Guyabastraat woonde, zorgde voor oproer. Hij kwam thuis en wilde vechten met zijn familie en bedreigde hen met een mes. Hij vernielde ook een auto op het adres. Omdat er sprake was van doodsb bedreiging verwezen de agenten die ter plekke kwamen de familie door naar het politiebureau om aangifte te doen.

De weg kwijt

Een vrouwelijke dakloze stond donderdagmiddag midden op de Bernhardstraat, ter hoogte van Carnival Village, en weigerde opzij te gaan voor een Arubus die aan kwam rijden. De politie zag het gebeuren en toeterde naar de vrouw waarop ze wegrende en zich onder een boom verstopte. Agenten gingen haar achterna en troffen een voorwerp aan dat leek op een zelfgemaakt vuurwapen. De vrouw vluchtte opnieuw en de agenten zetten hun achtervolging verder. Toen zij tot bij de vrouw kwamen, begon zij te schreeuwen en gooide een zwart voorwerp op de grond dat wederom leek op een vuurwapen. Aangezien de vrouw onder invloed was en een gevaar vormde voor zichzelf en anderen werd ze aangehouden en naar het politiebureau gebracht.

Ontsnapt

Een bewoner van Sabana Liber ontsnapte uit Paaz en werd op vraag van Paaz door de politie bij zijn huis opgehaald om terug naar de instelling gebracht te worden. Toen de politie ter plekke kwam zat de man rustig in zijn slaapkamer terwijl zijn moeder huilde. De man werkte mee en werd geboeid naar de Paaz vervoerd waar hij twee spuitjes kreeg. In de slaapkamer van de man werden twee lichtgeweren en een stanley mes aangetroffen en in beslag genomen.

Geen exacte cijfers bij Fundacion Respetami

Vervolg van pagina 1

Protocolen meldingen

Lisette Gomes van de gelijknamige Fundacion Lisette Gomes, opgericht in 2010, vindt dat het lang duurt om kindermisbruik aan te pakken en te voorkomen. Haar stichting pleit voor een betere aanpak van justitiële en sociale instellingen op Aruba, omdat het ‘fenomeen’ in hun ogen toeneemt. “Het kan lang duren voordat er genoeg bewijs is om te vervolgen of voordat de straffen uitgevoerd worden -waarvan wij vinden dat die bij seksueel misbruik toegepast zouden moeten worden-”, zegt ze. De stichting wil daarom graag de komende tijd in overleg met de nieuwe regering om - wederom - te praten over het invoeren van onder andere een meldcode. Want er is al onderzoek gedaan naar waar het spaak loopt in het systeem. Gomes: “Het is nu tijd voor actie, we moeten samen aan preventie gaan werken. Misschien kunnen we misbruik niet volledig stop-

pen, maar we kunnen onze kinderen er wel bewust van maken dat ze zichzelf kunnen beschermen.”

Manifestatie

De stichting organiseerde vorig jaar een manifestatie, waarover Amigoe toen schreef. Gomes vroeg toen aandacht voor het niet goed functioneren van de zorgketen bij gevallen van kindermisbruik. Haar

stichting wil dat er, naast een Ombudsman en Kinderombudsman, ook een Bureau Vertrouwensarts en een register van misbruikers moet komen. Daarnaast moeten kleuters seksuele voorlichting krijgen. De stichting wil ook dat minimumstraffen worden ingevoerd en dat er meer en beter gecommuniceerd wordt tussen verschillende instanties.

Diego De Cuba:

Elmar erkent nieuwe vakbond nog steeds niet

ORANJESTAD — Elmar heeft vakbond STA nog steeds niet erkend volgens vakbondsvoorzitter Diego De Cuba. “Elmar directeur Robert Henriquez kan wel steeds in de pers zeggen dat hij STA erkent, maar zolang hij zijn handtekening niet onder het protocol heeft gezet waarin de drie vakbondvertegenwoordigers worden erkend, heeft hij STA niet erkend”, zo zegt de vakbondsleider.

“En als je mijn vakbondvertegenwoordigers niet erkent, erken je mij niet”, zegt De Cuba. Want deze vertegenwoordigen de belangen van de werknemers, zo vindt de voorzitter. Hij vraagt de Elmar directie om een snelle oplossing, anders komen er acties, nog voordat het jaar voorbij is.

Oneens

Elmar presenteerde een sociaal plan voor de werknemers op 11 oktober, dat hoort bij de ‘herindeling’ die het bedrijf wil gaan uitvoeren. De Cuba zegt dat de vakbond het op veel punten eens is, maar heeft via de landsbemiddelaar eisen op tafel gelegd. Zo wilde de vakbond opheldering over wat er precies met elke medewerker gaat gebeuren. “Geen enkele vakbond gaat een document tekenen waarvan niet helemaal duidelijk is wat de gevolgen zijn”, zegt De Cuba. De directie wil dit er voor het einde van 2017 doorheen drukken, maar er is een verschil tussen de theorie en de praktijk, zo stelt hij.

Herverdeling

Een van de grootste pijnpunten zijn de diploma-eisen van de herverdeling. Je kunt dit wel toepassen op de mensen die je net in dienst neemt, maar niet die er al lang werken zegt De Cuba. “Als je er al dertig jaar werkt en je hebt ooit je LTS diploma gehaald, en in de herindeling wordt je ineens gezegd dat je de functie alleen kan bekleden met een HTS diploma, hoe kun je dat dan ooit op die leeftijd behalen? Je kan zo iemand niet zomaar opzieschuiven”, stelt

plaatst dan blijven er 30 medewerkers over.” STA wilt dan duidelijkheid over waar deze mensen te werk gesteld worden binnen Elmar. Maar in de praktijk blijkt maar al te vaak dat deze worden ontslagen. “De directie zegt wel steeds dat er geen gedwongen ontslagen zullen vallen maar onze ervaring met soortgelijke situaties is dat er dan toch koppen rollen. Die pil slikken wij niet.”

De vakbond zou gistermiddag bij elkaar zijn gekomen met haar Elmar-vertegenwoordigers om te bespreken hoe het nu verder moet. Er is gevraagd om de landsbemiddelaar, maar deze is op va-

kantie en komt pas de week daarop terug. Als de STA niet uit de impasse met Elmar komt, sluit De Cuba acties niet uit. “Ik verwacht dat er een nieuwe haan gaat kraaien nu er een nieuwe regering is”, waarschuwt hij.

Referendum

Vakbond STA heeft op 22 september het referendum gewonnen om de Elmar-werknemers te vertegenwoordigen in plaats van de vakbond UEA, die de nieuwe cao tekende. Volgens de STA heeft de directie van Elmar de vakbond en haar vertegenwoordigers nog steeds niet erkend.

Aanranding

Een kleuter is recent mogelijk aangerand bij Maria Goretti College/Ayo kleuterschool. De school zou de vader niet hebben geïnformeerd dat er iets op school is gebeurd. Het is voor de ouders van het kind nog onduidelijk of de school het incident onderzoekt. Volgens een gedragscode moeten scholen melding maken van dergelijke incidenten. De vader zei in een radio-interview echter dat hij niets van de school had vernomen en dat hij aangifte heeft gedaan bij de politie. “De recherche is nog bezig met een onderzoek naar het incident, maar wij willen gewoon weten wat er is gebeurd”, aldus de bezorgde vader. In de schoolgids van alle scholen is sinds schooljaar 2016-2017 een gedragscode opgenomen - de Nationale Gedragscode Onderwijs. Deze moet bijdragen aan een veilig schoolklimaat. Hierin staat ook vermeld hoe scholen moeten handelen bij klachten en meldingen. Zo staat in het handboek Veilige School dat scholen, als ze vermoeden dat er een strafbaar feit is gepleegd, direct contact moeten opnemen met het Korps Politie Aruba. De politie en het Openbaar Ministerie volgen de afgesproken protocollen en moeten deze gevallen met prioriteit behandelen en aangiftes snel afhandelen.

Het LABHOH heeft plaatsingsmogelijkheden in de functie van:

Arts-Microbioloog

Functie-inhoud
U bent specialist op het terrein van virussen, bacteriën, schimmels, parasieten en andere micro-organismen die overdraagbaar zijn van mens op mens dan wel dier op mens. Dit maakt u tot de schakel tussen de directe behandelaars (zoals internist, chirurg en dermatoloog) en het laboratorium. Op verzoek van collega medisch specialisten tracht u te achterhalen van welke besmetting/ziekte sprake is zodat u op basis van de uitkomsten advies kunt geven over de behandelingsmethode. Het voorkomen van infectieziekten, stellen van de juiste diagnose, adviseren over behandelingsmethoden en het management van het medisch microbiologisch laboratorium vormen uw kerntaken als arts-microbioloog. Daar vallen heel wat uiteenlopende en gevarieerde werkzaamheden onder. Zo houdt u zich naast de intercollegiale consulten onder meer bezig met beleidsvorming en ontwikkeling van protocollen en richtlijnen, epidemiologie van infectieziekten en ziekenhuishygiëne, openbare gezondheidszorg, voorlichting, onderwijs/opleiding en wetenschappelijk onderzoek.

Functie-eisen

- Artsdiploma;
- Succesvol afgeronde opleiding medische microbiologie;
- Goede beheersing van het Nederlands, Engels en bereidheid om Papiamentu te leren;
- Stressbestendigheid, klantvriendelijkheid en een dienstverlenende attitude;
- Affiniteit met (ziekenhuis)hygiëne en infectiepreventie.

Over de werkgever
Het betreft een arts-microbioloog vacature bij het FSLMA, het geïntegreerd laboratorium (Medisch-microbiologie, klinische chemie en hematologie en pathologie) van het Dr. Horacio E. Oduber Hospitaal op Aruba. Dit is de enige aanbieder van ziekenhuiszorg op het eiland en verzorgt de gehele populatie van Aruba, bestaande uit 120.000 mensen. Daarnaast bezoeken dagelijks 15.000 toeristen het eiland, die voor ziekenhuiszorg aangewezen zijn op dit ziekenhuis. Nagenoeg alle specialisten zijn hier vertegenwoordigd.

Informatie en Sollicitatie
Meldingen kunnen worden ingewonnen bij Dhr. Ruud Bakas, Manager FSLMA, via telnr. +297 5974917. Uw schriftelijke sollicitatie inclusief uw CV, kunt u richten aan Mw. A. Goedhart-Boekhoudt, HR Adviseur, Postbus 569, Oranjestad, Aruba. E-mail: al.boekhoudt@arubahospital.com

UIT BEELD - IN BEELD

Eén foto zegt meer dan duizend woorden. Het kan intrigeren, emotioneren en *shockeren* of voor eeuwig op je netvlies worden gebrand. *Amigoe* zoekt wekelijks de meest indrukwekkendste en mooiste foto's uit die de krant om redactionele redenen net niet hebben gehaald.

Mike Eman II

Demissionair premier Mike Eman kwam gisteren voor het laatst samen met zijn demissionaire minister-raad. Michelle Hooyboer-Winklaar en Alex Schwen-gle ontbraken, vanwege verblijf in het buitenland en werken in het ziekenhuis. Later op de dag droeg Eman zijn werkzaamheden over aan zijn opvolger, Evelyn Wever-Croes, zij is sinds vrijdag premier van Aruba.

Eerste baby

De eerste baby van de

Nieuwe Bedden Toren is dinsdag geboren, zo laat het Horacio Ouduber Hospitaal (HOH) weten.

De kinderafdeling van het ziekenhuis is namelijk anderhalve week geleden verhuisd naar de tweede verdieping van het nieuwe gebouw. Het meisje, dat om 07:35 uur werd geboren, heet Inari Emylain Baron-Lugo en weegt zes-en-een-half pond en maakt het goed. Op de foto ook haar trotste ouders Rayza Rogers en Ernesto Baron-Lugo.

Mike Eman II.

Kids Christmas Song Festival

In Cas di Cultura werd de vijfde editie van Kids & Teens Christmas Song festival gehouden. In totaal hebben 35 kinderen aan het festival deelgenomen. De jonge

deelnemers konden meedoen met alom bekende kerstliedjes maar konden ook nieuwe kerstliedjes zingen.

Onderweg naar Miss Universe

Alina Mansur, Miss Universe

Aruba is vorige week zaterdag naar Las Vegas vertrokken om zich voor te bereiden op de Miss Universe verkiezing.

Mansur strijdt samen met 80 andere kandidaten voor deze titel. De miss verkiezing wordt dit jaar op zondag 26

Onderweg naar Miss Universe.

Kids Christmas Song Festival.

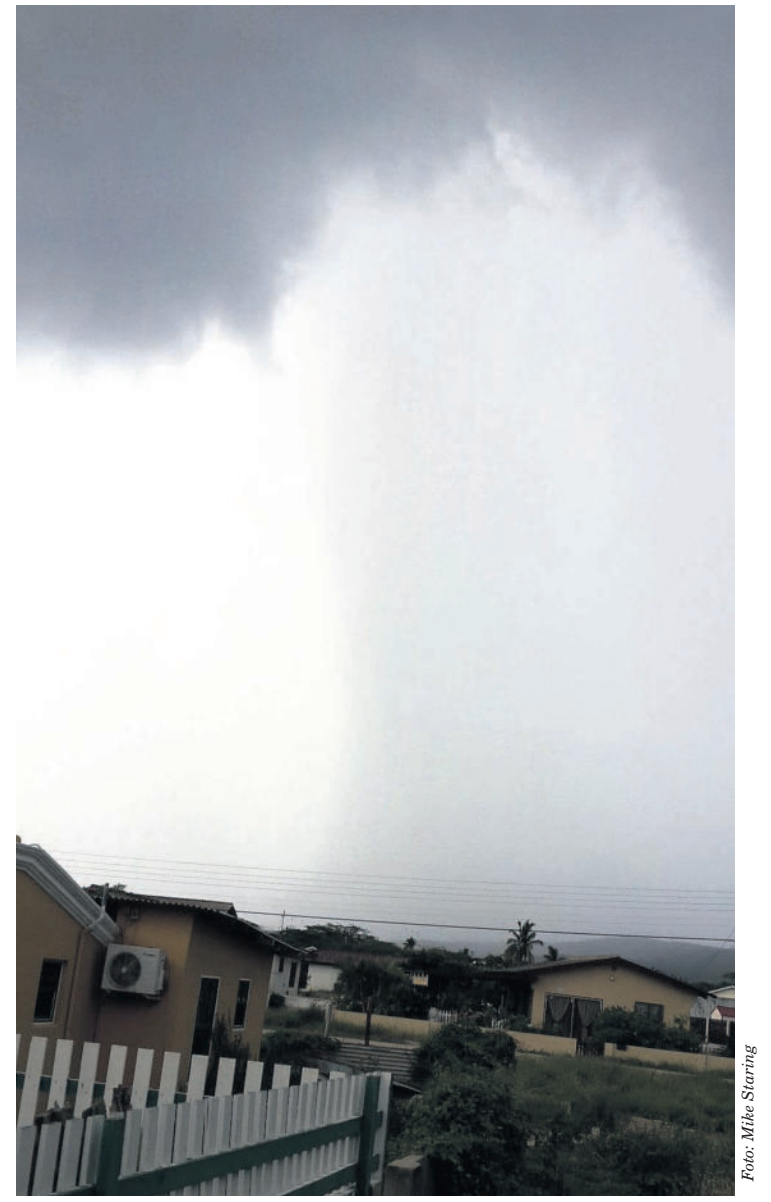
Eerste baby.

november in het celebrity resort Planet Hollywood Las Vegas gehouden.

Regenbuitje

De afgelopen dagen hebben

we last gehad van regenbuien en onweer. Van een van onze lezers kregen we een foto binnen van een regenbui boven de heuvels van Savaneta op donderdagmiddag.

Regenbuitje.

ATCO DAKOTA
Sabana Blanco # 2

9:00AM - 2:00PM

INZAMEL ACTIE

25 NOV. 2017

Material cu por trece ta:

Hero, Aluminium, Bateria di Cas/ Bateria di Auto, Frigidaire, Stoof, Carton, Papel/ Corant / Revista, Artículo Electronico manera computer, TV, Cell y Azeta di motor/ Azeta di Cushina.

YAMA NOS NA:
5824684

info@ecotech.aw
www.ecotecharuba.com

Find us on facebook.

Aeropuerto Internacional Reina Beatrix
ARUBA AIRPORT AUTHORITY N.V.

REQUEST FOR PREQUALIFICATION

PROJECT: GATEWAY 2030 EXPANSION PROJECT
ENABLING WORKS - ENGINEER

By means of this publication the Aruba Airport Authority N.V. (AAA), manager and operator of Aeropuerto Internacional Reina Beatrix, would like to invite all engineering consultancy firms / joint ventures who can demonstrate proven ability to provide FIDIC Engineer's Services for the Contract Management and Technical Supervision of large multidisciplinary construction projects to participate in the PREQUALIFICATION for **Engineer's Services** for the enabling works for the Gateway 2030 Expansion Project.

This project entails:

- Carry out the role of the Engineer as required under the FIDIC CONDITIONS OF CONTRACT for CONSTRUCTION - (First Edition 1999) for the following construction works:
 - Construction Package 1: Buildings and Utility Systems
 - The works include the construction of a 1,250 m2 utility building, including installation of new and relocated equipment and systems; and the construction of a 60 m2 guard house.
 - Construction Package 2: Civil Works
 - The works include earthworks and the construction of, among others, roads, security fences, gates, storm water drainage system, street lighting, underground ducting and piping

A complete set of Prequalification Documents may be purchased by interested consultants upon payment of a non-refundable fee for the Prequalification Documents in the amount of three hundred and fifty florins (AWG 350.00) by making a transfer or deposit on **Aruba Bank account no. 0647740490 attention of Aruba Airport Authority N.V. reference Prequalification Enabling Works - Engineer.**

Upon proof of transfer or deposit of the amount of AWG 350.00 Prequalification Documents can be requested to the following direction:

Ms. Eli Vrolijk
Airport Development
Aruba Airport Authority N.V.
Aeropuerto Internacional Reina Beatrix
Sabana Berde 75
Oranjestad
Aruba,
Dutch Caribbean

E-mail: evrolijk@airportaruba.com

Closing date to request the Prequalification Documents: **16:00hrs It on 21 November 2017**
Deadline for submittal of filled out Prequalification Documents: **10:00hrs It on 30 November 2017**

Note: All Documents must be delivered in two (2) paper copies and one (1) digital copy on CD or USB, in a closed envelop either in person or via a courier service prior to the deadline as indicated above.

Aruba Airport Authority N.V.
November 15, 2017

Aeropuerto Internacional Reina Beatrix
ARUBA AIRPORT AUTHORITY N.V.

In co-operation with **Schiphol International B.V.**

Schiphol Group

Gateway 2030
Building the future

FSMA biedt aan:

Training ‘Motiverende Gespreksvoering’ voor zorgverleners

ORANJESTAD — De organisatie die zich voortaan ontfert over de psychiatrische hulpverlening, Fundacion Salud Mental Aruba (FSMA) ook bekend onder de naam Respaldo, vormt een overkoepelende organisatie voor de verschillende instanties om zo een betere samenwerking tussen deze organisaties te creëren. Naast het verbeteren van de communicatie wilt FSMA ook de kwaliteit van de zorg naar een hoger niveau tillen. Dit doet de stichting onder andere door extra scholing aan te bieden aan hun werknemers. Willie Kouwenhoven en Irma van der Velden zijn docenten van de Breederode Hogeschool en gaven vorige week het eerste deel van de tweedelige training ‘Motiverende Gespreksvoering’ aan 48 Arubaanse werknemers. Begin volgend jaar vindt het tweede deel van de training plaats.

Amigoe interviewt Van der Velden over de training.

Kan je kort omschrijven wat de training inhoudt?

“Het ontwikkelen van de gewenste houding, kennis en vaardigheden om patiënten/cliënten te ondersteunen bij hun motivatie tot verandering van gedrag of gewoonten. Mensen zoeken hulp omdat er een probleem is. Ze hebben daar vaak zelf wel over nagedacht maar het lukt ze niet om die problemen in hun eentje op te lossen en vragen dus om hulp. Bij Respaldo zijn er ook cliënten die niet altijd een goed ziekte inzicht hebben en zichzelf niet altijd als ziek ervaren en dat maakt het extra moeilijk voor hulpverleners. Het doel van de training is om hulpverleners ondersteuning te bieden en handvaten te geven waarmee ze de

motivatie van hun cliënten vergroten, om bepaald gedrag te veranderen. Een belangrijk onderdeel van het helpen van psychiatrische patiënten is bepaald gedrag afleren of veranderen en dat is erg moeilijk omdat gedrag iets is wat je vaak al jaren doet. Tijdens de training leer je ook denken vanuit het perspectief van een hulpbehoevende om er zo achter te komen hoe je die persoon nu het beste kunt helpen oftewel motiveren om bepaald gedrag af te leren.”

Op welke manier werken jullie tijdens een training?

“In de training zit naast een stuk theorie ook een aantal oefeningen. Zo is er bijvoorbeeld een oefening waarbij je in tweetallen tegenover elkaar moet gaan staan waarop de ene dan

tegen de ander zegt wat die persoon moet doen. Bijvoorbeeld, doe je vestje uit of doe je haar los. Dat zijn kleine dingen en heel simpel, maar je voelt daarmee heel goed aan hoe het voelt om iets te moeten doen waarvan jij dat zelf niet perse nodig voelt. Oncomfortabel; het wekt eigenlijk bij iedereen wel een soort van weerstand op. Door die oefening kom je er dus achter

hoe een cliënt zich zou kunnen voelen bij het krijgen van adviezen, die lastig of moeilijk zijn. Je snapt beter waarom er weerstand komt, zeg maar. En het vergroten van dat inlevingsvermogen biedt zodanig veel perspectief waardoor je automatisch inziet dat er andere manieren zijn dan het geven van dwingend advies om een stramien te doorbreken.”

Heb je de indruk dat er nood is aan dit soort trainingen?

“Dat vind ik lastig in te schatten maar de reactie van de medewerkers was erg positief. Het mooie van bijscholing is dat je tijdens trainingen echt de tijd neemt stil te staan bij waar je mee bezig bent. Het is ook gelijk een goeie reflectie op je dagelijkse werkzaamheden. Ook ik leer elke keer weer veel bij tijdens zo’n dag, van zowel de cursisten als van mijn collega Willie. Je ziet veel gebeuren en hoe bewust mensen zich worden van bepaalde zaken. Dat is goed.”

Hoe beviel het jullie om de training te geven?

“Het was erg leuk om te doen. Leuk om te zien dat mensen hier zo veel passie hebben voor hun werk. Iedereen is super betrokken, wil op zijn of haar manier het allerbeste voor hun cliënten en de compassie spat er vanaf. Ik vind het ook bewonderenswaardig dat het lukt om 48 mensen in 4 groepen van 12 vrij te roosteren zodat ze deel kunnen nemen aan de cursus. Daarnaast was de ruimte fijn. Op het einde hadden we nog een klein cadeautje voor iedereen; een mooie waaier met handige tips die de hulpverleners als ondersteuning kunnen gebruiken tijdens motiverende gespreksvoering”

Arubaanse 1st runner up bij Miss Teen H2O

WILLEMSTAD — De Arubaanse Celine Shipley is 1st runner up bij de missverkiezingen Miss Teen International H2O Ambassador afgelopen weekend. De Mexicaanse Elizabeth Escalante heeft de titel Miss Teen International H2O Ambassador in de wacht gesleept. Deze verkiezingen vonden plaats in het WTC op Curaçao. Naast de tweede prijs won Shipley ook de prijs voor het mooiste nationale kostuum. Derde bij de verkiezingen was geworden Margaretha Brit uit Nederland. De organisatie was in handen van IBFF & Models van Aubrey America. Tientallen kandidaten vlogen voor deze verkiezing, die in het teken staat van water; over vanuit het buitenland. Volgens de organisatie was het een groot succes.

KvK inventariseert pijnpunten bouwsector

ORANJESTAD — Ondernemers uit de bouwsector zeggen dat het te lang duurt voordat werkvergunningen worden afgegeven, waardoor investeerders afhaken. Het verkrijgen van een commerciële lening is daarnaast vrijwel onmogelijk, omdat banken hoge eisen stellen. Dat bleek tijdens een sessie die de Kamer van Koophandel (KvK) met de ondernemers had. De KvK gaat de punten onder de aandacht brengen van de betreffende instanties.

De KvK wil het ondernemingsklimaat verbeteren en organiseert daarom regelmatig sessies voor ondernemers, om te horen wat de sector ervaart als de grootste struikelblokken bij het ondernemen. Dit keer, op 7 november, was de bouwsector de focus. De KvK één van de grootste en meest actieve sectoren van Aruba. Tijdens de sessie kwam naar voren dat het te lang duurt om een reactie te krijgen van verschillende instanties, vooral van vreemdelingendienst Dimas, bij het verlenen van werkvergunningen voor buitenlandse bouwmedewerkers. Investeerders van bouwprojecten haken hierdoor af. Ook is het verkrijgen van een commerciële lening bij een bank vrijwel onmogelijk door de hoge eisen en er zijn geen fiscale voordelen die dit compenseren. De ondernemers zijn van mening dat Aruba Investment Agency

(Arina) een goed initiatief is om buitenlandse investeerders aan te trekken, maar deze lopen vaak vast op de vergunningsaanvragen of te hoge eisen.

Illegaal

De ondernemers gaven ook aan dat ze gemengde gevoelens hebben bij illegale bouwmedewerkers. Sommigen menen dat lokale arbeiders geen goed werk leveren en de (illegale) arbeiders uit Colombia en Venezuela wel, want deze hebben meestal veel werkervaring. Er wordt de geklaagd dat er lokaal weinig animo en werkervaring is en dat Arubanen neerkijken op beroepen zoals metselaar, want ‘dat is iets voor buitenlanders’. Maar de buitenlandse werknemers kunnen op dit moment geen legale status verkrijgen, want het aanvraagproces bij Dimas zit vast volgens de ondernemers, dus blijven ze illegaal.

Tijdens de sessie werd het voorstel gedaan om illegale werknemers een cursus te laten volgen, zodat ze lokaal gecertificeerd worden en dat ze een driejarige werkvergunning krijgen indien ze

hieraan voldoen en de aanpak voor hen tekent.

Ervaring

Een mogelijke oplossing die de KvK aandraagt en die ondersteund wordt door de sector, is om schoolverlaters in de leer te laten gaan bij ervaren (buitenlandse) bouwarbeiders om kennis over te dragen. Ook zou het lesmateriaal beter moeten aansluiten op wensen en voorwaarden van de lokale praktijk. Bovendien is het lesmateriaal in het Nederlands, wat een drempel is voor de voornamelijk Papiamentse-, Spaanse- en Engelsprekenden, signaleert de Kamer.

De KvK heeft de naar voren gebrachte punten van de sessie genoteerd en gaat deze onder de aandacht brengen van het parlement en de (toekomstige) minister belast met arbeid en werkvergunningen. Ook wil ze een vervolgsessie organiseren waarbij stakeholders uitgenodigd worden om ideeën uit te wisselen over mogelijke oplossingen.

Center for Lifelong Learning

Debat over instructietaal basisonderwijs

ORANJESTAD — De debating Society van de Universiteit van Aruba organiseert samen met het Center for Lifelong Learning op woensdag 22 november een debat over ‘Instructietaal in het Arubaanse basisonderwijs: Nederlands, Papiament of een andere keuze? Met Peter van der Geer als debatleider en Eric Mijs als presentator van het debat.

Het debat vindt plaats in de Aula van de UA en is van 19.00 tot 20.30 uur. Het debat wordt ter gelegenheid van de Cross Over & CARAN conferenties over Nederlandse Taal- en Letterkunde van en over het Caribisch Gebied georganiseerd door Het Center

for Lifelong Learning, dat deel uitmaakt van de Universiteit van Aruba. De voertaal in het onderwijs is al jaren een veelgesproken onderwerp op Aruba. Uit de eerste onderzoeksresultaten van het meertalige scholenproject (PSML) dat

in 2007 van start is gegaan, blijkt dat PSML-leerlingen het significant beter doen dan leerlingen van de ‘traditionele’ scholen. In zo’n meertalige school leert de leerling eerst lezen in het Papiaments en kan met zijn verworven kennis daarna

overstappen naar het Nederlands, Engels en het Spaans. De voertaal vanaf kleuteronderwijs tot vierde klas van de basisschool is Papiaments en vanaf de vijfde klas wordt overgestapt naar het Nederlands als instructietaal.

overstappen naar het Nederlands, Engels en het Spaans. De voertaal vanaf kleuteronderwijs tot vierde klas van de basisschool is Papiaments en vanaf de vijfde klas wordt overgestapt naar het Nederlands als instructietaal.

Registreren kan door naar de website www.ua.aw/newsevents te gaan en daar het registratieformulier te downloaden en in te vullen.

Debatleider / Presentator

Peter van der Geer, bekend van Debat.NL, is classicus en jurist, traint en coacht politici en leidinggevenden en is veelgevraagd sprekerleider. Hij schreef eerder ‘Het Lagerhuis’, ‘Hoe vang ik een rat?’ en ‘Prachtige Bijeenkomsten’. Hij is jurylid van de Thorbeckeprijs. Eric Mijs van de UA is neerlandicus en sociolinguïst. Hij doceert academische vaardigheden en interdisciplinair onderzoek en publiceert over onderzoek naar de gevolgen van meertaligheid voor onderwijs, bestuur en recht.

Salud!

Vriendelijkheid en gezondheid

Henry Does

zaam zijn in interpersoonlijk contact. Als we bewuster zijn van het effect van vriendelijkheid op ons zelf, of het effect van onze vriendelijkheid op de andere, dat kunnen we door experiment dat inzicht beproeven.

‘Als een spier’

In veel studies blijkt een samenhang tussen vriendelijkheid, ook in de vorm van generositeit, en een grotere levenssatisfactie. Er is ook

een samenhang met betere interpersoonlijke relaties. Het geluk dat mensen ervaren door geven aan anderen schept een positieve ‘feedback loop’. De positieve gevoelens inspireren weer genereus gedrag, dat vervolgens weer meer geluksgevoelens creëert. Vriendelijk gedrag blijkt ook besmettelijk. Studies laten zien dat diegenen die getuige zijn van vriendelijk en vrijgevig gedrag, zelf ook meer geneigd zijn vriendelijk gedrag te vertonen. Tegenwoordig kan dit verschijnsel via digitale sociale netwerken, een nog grotere impact hebben. Echter, het feit dat we vriendelijk kunnen zijn, wil niet zeggen dat we dat ook zijn. We kunnen vervuld zijn van onze eigen zorgen, te druk zijn of te afgeleid. Onderzoekers hebben geconcludeerd dat vriendelijkheid is ‘als een spier’, het moet worden geoefend.

Cultiveren

Juliana Breines is psycholoog aan de Brandeis Uni-

versity in de Verenigde Staten. Ze heeft zich toegelegd op het onderzoeken van hoe vriendelijkheid kan worden gecultiveerd. Hieronder een drietal strategieën die zij aanbeveelt. Vriendelijk gedrag komt doorgaans voort uit gevoelens van compassie en verbinding. Herinner je een moment dat je je verbonden voelde met een andere persoon, via een goed gesprek of een plezierige beleving samen. Dat is een manier om gevoelens van verbinding op te wekken. Een tweede manier is door bewust in ons dagelijks leven enkele handelingen van vriendelijkheid of generositeit te verrichten. Bijvoorbeeld een maaltijd brengen voor een zieke vriend. De derde strategie is erop gericht vriendelijk gedrag bij anderen te bevorderen. Het bevordert van een gedeelde identiteit, een gevoel van gemeenschappelijke menselijkheid of bestemming, kan daartoe bijdragen. Aruba is zo een identiteit van de vriendelijkheid.

AMIGOE

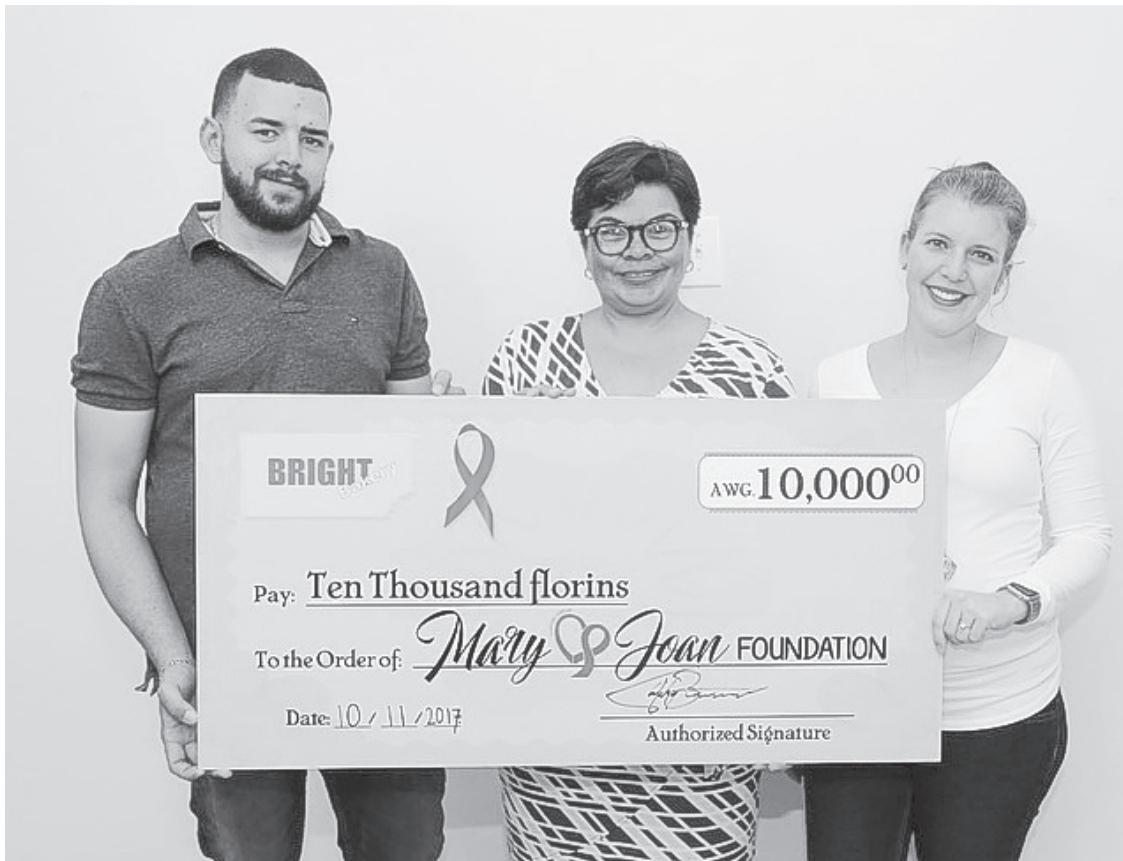
Heeft u interesse om te adverteren?

Bel ons op telefoonnummer

582-4333 of stuur ons een email:

avisoaruba@amigoe.com

Mary Joan Foundation ontvangt donatie van 10.000 florin

ORANJESTAD — De Mary Joan Foundation heeft samen met Bright Bakery een bewustwordingscampagne gehouden tegen borstkanker. De maand oktober staat bekend als ‘borstkankermaand’. Voorzitter Arabella Reyes van MJF vertelt dat Bright Bakery met het idee kwam om op de broodzakjes tips te printen over hoe vrouwen zelf-onderzoek kunnen doen.

De Mary Joan Foundation heeft dit idee meteen geaccepteerd. Bright Bakery was daardoor het eerste bedrijf op Aruba dat het nieuwe logo van de stichting pro-

mootte. Alle brood die in oktober werd verkocht, leverde direct een contributie aan Mary Joan Foundation op. Twee weken geleden konden Cedric en Sulyienne

Croes van Bright Bakery een mooie cheque ter waarde van 10.000 florin overhandigen aan MJF.

Vanwege het succes van deze campagne is besloten dat de Mary Joan Foundation en Bright Bakery volgend jaar weer gaan samenwerken, dan starten ze een andere bewustwordingscampagne. De stichting bedankt iedereen die hen steunt.

Frisian Flag lanceert nieuwe GO BLUE campagne

ORANJESTAD — De bekende melkproducent, Frisian Flag, heeft haar nieuwe GO BLUE campagne gelanceerd. Voor dit eindejaarsperiode nodigt Frisian Flag groot en klein uit om twee dingen te doen: wensen en creëren. Wie dat doet, maakt kans op het winnen van 5000 florin.

De GO BLUE wedstrijd van Frisian Flag wil drie personen of groepen helpen hun wensen te laten uitkomen. Maar een wens valt niet zomaar uit de hemel en net zoals alles in het leven, moet er een beetje gewerkt worden. Frisian Flag heeft hiervoor een leuke wedstrijd bedacht waarbij ‘wensen en creëren’ de opdracht is. Deelnemers maken daarmee kans om geldprijzen te winnen van 3500 florin of 1500 florin!

Wat moet je doen?

De eerste stap is: wensen. Wat wens je? Heb je een wens voor een vriend, familielid, klasgenoot, collega of buurman? De tweede stap is: creëren. Je kan iets tekenen, maken of digitaal filmen met producten en logo van Frisian Flag. Het logo is erg belangrijk en moet dus in de creatie verwerkt zijn.

De laatste stap is: winnen! Een jury kiest een winnaar en 5 finalisten worden op 15 januari 2018 bekendgemaakt. De jury zal stemmen op basis van verschillende punten zoals: creativiteit, het gebruik van het logo van Frisian Flag en de presentatie van het werk, om de winnaar te kiezen. De laatste stemming wordt op 20 januari 2018 gehouden. Alle finalisten moeten

met hun werk aanwezig zijn. Maak het niet te groot, je moet het kunnen transporteren!

Om mee te doen, moet je je naam, telefoonnummer, adres en je wens naar goblue@compra-aruba.com of via Facebook COMPRANV sturen.

Het inschrijfformulier wordt ook in de krant geplaatst, maar je kan ook langs het kantoor van Comprapra gaan om een formulier te halen. De laatste dag om het formulier en een foto van je werk in te dienen, is 30 december bij het kantoor van Comprapra. De uiterste inleverdatum via Facebook of e-mail is 31 december.

Bezoek voor meer informatie de Facebookpagina Compranv of neem contact op via goblue@compra-aruba.com. Je kan ook bellen naar 582-4891.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O'stad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		

SETAR	582-2116	— Mortuariums —	
Taxi (TAS)	587-5900	Ad Patres	584-2299
Taxi (ATT&T)	582-2010	Aurora	588-6699
Taxi (PTS)	588-0035	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903		

—Oranjestad—		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Ambulance	582-1234	Fundacion Respetami	582-4433
BGD Oranjestad	527-2782	Zwanger? Fundacion	
Veterinaire Kliniek	582-1720	CIZKA	583-0331
Animal Shelter	582-1623	Fundacion Diabetico	593-0507

— San Nicolaas—		Arubano	593-4928
Ambulance	584-5050	Twelve Step Meeting	
Centro Medico	523-8833	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
BGD San Nicolaas	527-2782	Fundacion Amor Pa	568-4739
Serlimar	584-5080	Prohimo	564-8849

— Botica —		NA Acceptance Group	565-7500
4 Centro Medico	584-5794	Fundacion Centro	
Aloë	584-4606	Ecologico Aruba	562-8984
Central	585-1965	Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen	
Dakota	588-7364	minderjarigen	588-1010
Del Pueblo	582-1253	Fundacion C.V.A. voorkomen	
Eagle	587-9011	en zorg voor stroke	567-7004

Aruba is...
Beautiful!
...And Clean...
Support:
Fundacion Aruba Limpi
☎ 583-8383

BVN

15:15: BZTshow	06:30: Het Goeie leven
16:00: NOS Journaal	07:20: Wie is de Mol ?
16:05: Sesamstraat	07:25: NOS Journaal
16:20: Mees Kees	07:40: Weerbericht Europa/Afrika
16:50: De Buitendienst	07:45: Sorry voor Alles
17:10: Het Sinterklaasjournaal	08:45: De Kwis
17:20: EenVandaag	09:30: Ik Vertrek
17:45: NOS Sportjournaal	10:15: NOS Studio
18:00: VRT Journaal	11:05: Sport Eredivisie
18:30: Het Goeie leven	11:35: Nieuwsuur
19:20: Wie is de Mol ?	11:35: Weerbericht
19:25: NOS Journaal	11:40: Amerika/Cariben
19:40: Weerbericht Europa/Afrika	11:40: Iedereen beroemd
19:45: Sorry voor Alles	12:00: VRT Journaal
20:45: De Kwis	12:30: De Zevende Dag
21:30: Ik Vertrek	14:30: Buitenhof
22:15: NOS Studio	15:25: Andere Tijden
23:05: Sport Eredivisie	16:00: NOS Journaal
23:35: Nieuwsuur	16:10: De week van Karrewiet
23:35: Weerbericht	16:20: De Adriaans
23:40: Amerika/Cariben	16:30: Podium Witterman
23:40: Iedereen beroemd	17:30: Het Sinterklaasjournaal
	17:40: Nederland Zingt
	18:05: VRT Journaal
	19:00: NOS Studio
	19:00: Sport Eredivisie
	19:55: NOS Journaal
	20:10: Weerbericht Europa/Afrika
	20:20: Het Gezin
	21:10: Robo sapiens
	21:50: Zondag met Lubach
	22:25: Nieuwsuur
	22:55: Mijn Maria
	23:00: Weerbericht
	23:05: Amerika/Cariben
	23:05: 2Doc: Je mag altijd bij me komen

Aankomsttijden

Cruiseschepen Donderdag, 19 Oct. '17

Carnival Conquest

08.00 – 16.00

Zenith

**** – 18.00

Dienstdoende huisartsen Weekenddienst

Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
18 Nov. 2017 - **Dr. v. Ool**
19 Nov. 2017 - **Dr. Algera**

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico
San Nicolaas
18 & 19 Nov. 2017 - **Dr. Tromp**

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst San Nicolaas
Botica San Lucas
584-5119
Apotheek nachtdienst Oranjestad
Botica del Pueblo
582-1253

Het weer

ZONDAG			
19 november 2017			
Licht bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 11 en 18 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
31°	36°	13 km/u	25%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
06:40	18:11	10 v/d 10	
ZONDAGAVOND			
Licht onweersbuien met wind vanuit het Oost tussen 9 en 15 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
26°	30°	9 km/u	57%
Maansopgang	Maansondergang		
07:31	19:20		

COLOFON		
Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Social Media & Marketing Coordinator Tiziana La Torre tlatorre@amigoe.com	
Bilderdijkstraat 16 Postbus 323, Oranjestad, Aruba	Administratie Algemeen: adminaruba@amigoe.com	
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Administratie Zulaika Kelly zkelly@amigoe.com (abonnement) Zulma Kock avisoaruba@amigoe.com (layout)	
Redactie: Alex Lacle (hoofd redacteur) Mirte de Rozario Melissa Stamper Nadine Salas arubaredactie@amigoe.com	Distributie Zulma Kock abonementaruba@amigoe.com	
Verkoop Algemeen: Zulma Kock avisoaruba@amigoe.com	Klachten over verzorging? Mail naar: klachtenaruba@amigoe.com	
Verkoop/Acquisitie Shawn Geerman sgeerman@amigoe.com	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm	
Special Projects Coordinator Natasha Tromp ntromp@amigoe.com	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190	

176 landen

Curaçao verbonden aan Interpol-reisdocumentendatabank

WILLEMSTAD — Curaçao is met de ondertekening gistermiddag van de Memorandum of Understanding (MoU) tussen Interpols lokale Nationale Centrale Bureau (NCB) en het Korps Politie Curaçao (KPC) nu één van de 176 landen wereldwijd die verbonden zijn aan het zogenoemde SLTD-systeem (Stolen and/or Lost Travel Documents database) van Interpol.

Dit systeem is nu geïntegreerd in het grenscontrolesysteem BMS (Border Management System) van het KPC, waardoor criminelen/terroristen die met een gestolen of vervalst paspoort Curaçao willen binnenkomen, bij de grens gesignaleerd en aangehouden kunnen worden.

Met dit systeem kunnen de lokale Interpol en andere bevoegde entiteiten, zoals de immigratie en grenscontrolefunctionarissen, de geldigheid van een paspoort in seconden bepalen.

Minister van Justitie Quincy Girigorie (PAR) demonstreerde bij de ondertekening eergisteren in Fort Amsterdam hoe het systeem werkt. Daarvoor gaf Rafael Contreras van Interpol Curaçao een presentatie van de Interpol-werkzaamheden. De MoU werd ondertekend door korpschef Mauricio Sambo en interim-hoofd van Interpol Curaçao Prisco Francisca.

“Het systeem kan al gebruikt worden. In september zijn alle immigratieambtenaren van het KPC, werkzaam bij Hato en bij de zeehavens, getraind in het gebruiken van het systeem. De procedures die doorlopen moeten worden bij constatering van een gestolen of vervalst paspoort zijn ook al gereed. Daarover heeft de procureur-generaal (Roger Bos, red.) een aanwijzing gegeven. De technische kant is al getest, dus wij zijn

klaar om met het systeem te werken”, benadrukt korpschef Sambo.

SLTD

De SLTD-databank is in 2002 gemaakt naar aanleiding van de terroristische aanslagen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten, om de landen die lid zijn van Interpol te helpen hun grenzen te beveiligen en hun burgers te beschermen tegen terroristen en andere gevaarlijke criminelen die gebruikmaken van frauduleuze reisdocumenten.

Hoe het werkt

Contreras: “Details van gestolen en verloren paspoorten worden direct door de NCB's van Interpol en de wetshandhavinginstanties, via het beveiligde politiecommunicatiesysteem I-24/7 van Interpol, in deze databank ingevoerd.” Alleen het land dat het document heeft uitgegeven, kan dit aan de database toevoegen.

Functionarissen bij de NCB's van Interpol en andere locaties met toegang tot de Interpol-databanken via het systeem I-24/7 – zoals luchthavens en op Curaçao ook de Infodesk van het KPC – kunnen de paspoorten van reizigers in de SLTD-databank scannen, en onmiddellijk bepalen of het document verloren of gestolen is. “Zowel het land dat het reisdocument heeft afgegeven als het land waar het frauduleuze docu-

ment werd gebruikt om binnen te komen, wordt hiervan op de hoogte gesteld zodat de nodige acties genomen kunnen worden.”

Interpol wordt niet automatisch op de hoogte gesteld van alle paspoortdiefstallen wereldwijd en de SLTD-databank is niet aangesloten op de nationale lijsten van gestolen of verloren paspoorten. Informatie over nationale statistieken moet dus rechtstreeks bij het betreffende land worden opgevraagd.

Statistieken

De SLTD-databank is met een paar duizend zogenoemde records uit slechts tien landen begonnen, maar is sindsdien snel uitgegroeid tot 68 miljoen records. Van januari tot september vorig jaar werd de databank meer dan 1.243.000.000 keer bezocht, wat resulteerde in meer dan 115.000 hits, oftewel positieve reacties.

MoU

Francisca legde woensdag uit dat de MoU alleen de manieren regelt waarop gebruikgemaakt wordt van het Interpol-systeem. Hij is zeer tevreden met de realisering en trots op het feit dat criminelen Curaçao niet meer voor de gek kunnen houden. Hij bedankte de minister en alle anderen die hun schouders onder dit project hebben gezet.

Invoering van de databank in het BMS-systeem is een realiteit geworden, dankzij Interpol zelf, het KPC, maar ook dankzij de Stichting Beheer ICT Rechtshandhaving, Automation Consultancy & Technological System (Acts) en Core. Minister Girigorie

kon gisteren geen specifiek kostenplaatje geven. Dit traject maakt deel uit van diverse projecten die uitgevoerd worden door de Stichting Beheer ICT. “Deze stichting ontwerpt en houdt zo veel mogelijk alle systemen bij waarmee wij bij Justitie werken. Curaçao geeft, net als St. Maarten, jaarlijks 17 procent uit en Nederland rond de 60 procent, voor wat Caribisch Nederland betreft.”

Andere projecten

Ook korpschef Sambo is zeer tevreden met het aanvullende grenscontrolesysteem. “Dit is ook een stap dichterbij het verbeteren van ons imago naar buiten toe. Wij laten hiermee zien dat ook wij hard werken aan de veiligheid van onze grenzen.” Maar de autoriteiten laten hier niet bij. Zo wordt er nu gewerkt aan een project genaamd ‘Grip op Grenzen’, waarbij de Koninklijke Marechaussee, het KPC en de douane betrokken zijn, begeleid door Sambo. Zoals de naam van het project al aangeeft, worden hiaten in alle systemen geëvalueerd, om grip te krijgen op de grenzen en deze te versterken.

Daarnaast is ook het project ‘Poortwacht’ in volle gang, waarbij de genoemde overheidsdiensten en private partijen, zoals bedrijven op de luchthaven, steeds nauwer samenwerken om de luchthaven veilig en integer te maken, aldus Sambo. De korpschef verwees bijvoorbeeld naar het toezicht van politie op Hato.

Tromp vrijgesproken van belastingfraude

Foto: Babel Samba

Emsley Tromp komt aan bij de rechtbank waar hij te horen krijgt dat hij is vrijgesproken van belastingfraude.

WILLEMSTAD — De ontslagen president van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) Emsley Tromp is gistermiddag vrijgesproken voor belastingfraude. De eis van het Openbaar Ministerie (OM) was een werkstraf van 240 uur en een boete van 10 miljoen gulden (tweemaal het bedrag dat het land volgens het OM misliep aan belasting).

De pensioenstichting van Tromp voldeed niet aan de voorwaarden volgens wettelijke regelingen om als pensioenvoorziening te worden aangemerkt. Dus in die zin heeft hij onjuiste belastingaangifte gedaan, maar er kan volgens de rechter niet bewezen worden dat hij dit met opzet heeft gedaan.

De inhoudelijke behandeling van de strafzaak Saffier naar belastingfraude in de privésfeer vond op 26 en 27 oktober plaats. Volgens het OM had Tromp van 2006 tot en met 2014 opzettelijk een te laag belastbaar inkomen ingevuld op zijn belastingaangifte en liep het land Curaçao daardoor

belastinginkomsten mis.

De verdediging van Tromp noemde de strafzaak een ‘puur fiscale kwestie’. Volgens de verdediging moest de belastingbetaling pas na zijn pensionering plaatsvinden, en zou Tromp op deze manier zelfs meer belasting betalen, waardoor het voordeel voor de belastingdienst groter zou zijn.

Volgens het OM was het echter nooit de bedoeling van Tromp om belasting over zijn pensioen te betalen. Het requisitoir van het OM stelde dat ‘uit de wijze waarop Tromp gebruik heeft gemaakt van de gelden op de rekening van ET

Jardim aanvaardt benoeming bij centrale bank

Foto: CBCS

Jardim (midden) aanvaardde zijn benoeming als tijdelijk lid van de RvB. Naast hem zitten Matroos-Lasten en RvC-voorzitter Etienne Ys.

WILLEMSTAD — Oud-minister van Financiën José Jardim heeft gisterochtend zijn benoeming als tijdelijk financieel-economisch directeur van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) aanvaard. Gisteren is Alberto ‘Chos’ Romero die de functie jarenlang bekleedde, met pensioen gegaan. Romero was tevens president ad interim. Tijdelijk directeur-secretaris Leila Matroos-Lasten werd benoemd tot interim-president.

De tijdelijke Raad van Bestuur (RvB) van de CBCS bestaat nu dus uit Matroos-Lasten en Jardim. De Raad van Commissarissen (RvC) kondigde eerder deze week

de tijdelijke benoeming van de twee leden aan, om te voorkomen dat de CBCS op enig moment stuurloos zou zijn. De RvB bestond vroeger uit Romero, Jerry Hassel-

meyer, die in juli met pensioen is gegaan, en de inmiddels ontslagen bankpresident Emsley Tromp.

De RvB dreigde zonder leden te komen zitten. Tromp is eind vorige maand middels een landsbesluit tussentijds ontslagen vanwege de strafzaak Saffier naar belastingfraude in de privésfeer. Gisteren werd hij daarvan vrijgesproken. Tromp wordt verder verdacht van witwassen in de privésfeer.

WILLEMSTAD — Procureur-generaal (PG) Roger Bos heeft donderdagochtend met alle hoofden van de overheidsdiensten, verenigd in het Integraal Afpakteam Curaçao, vergaderd. De bijeenkomst van alle hoofden van dienst zal periodiek plaatsvinden om zo het werk van het Afpakteam Curaçao te volgen en, indien nodig, bij te sturen. Met deze periodieke bijeenkomsten wordt de nauwe samenwerking tussen alle partijen getoond.

Het Afpakteam heeft een goede interne communicatie; onderling vertrouwen waarbij het uitwisselen van gegevens belangrijk is. Ook de flexibiliteit en het ‘outside the box’ denken, dragen bij aan het succes van het Afpakteam Curaçao. Dit is ook geconstateerd in het recente rapport van de Raad voor de Rechtshandhaving (RvR).

Aan de vergadering op het Parket PG hebben onder anderen deelgenomen: Wilbert

Foto: OM/Cur

De hoofden van diensten bij het overleg.

Geertruida, hoofd van het Afpakteam, Mauricio Sambo van het Korps Politie Curaçao (KPC), Leslie Fredeman en Soraya Pols-Strick van de Douane Curaçao, Alfonso Trona van de Belastingdienst Curaçao, Joseph

van Solingen namens Stichting Belastingaccountants Bureau (SBAB), Hans Vroeg van de Koninklijke Marechaussee (KMar), Peter-Jan de Vin van de Kustwacht Caribisch Gebied en Johnny Cijntje namens de Finan-

cial Intelligence Unit Curaçao (FIU Curaçao, voorheen MOT). Namens het Openbaar Ministerie waren aanwezig PG Bos, officier van justitie Eva Bos en medewerkers Iris Susanna en Rene Nuijten.

‘Personeelsbestand SSC bijna even groot als ministerie OWCS’

Contracten 10 medewerkers SSC niet verlengd

WILLEMSTAD — De nieuwe Raad van Commissarissen (RvC) van Stichting Studiefinanciering Curaçao (SSC) heeft sinds juli de contracten van zo'n tien medewerkers niet verlengd. Bij het aantreden is namelijk geconstateerd dat de stichting bijna net zoveel medewerkers had als het hele ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS), aldus minister Marilyn Alcalá-Wallé (PAR).

In tegenstelling tot de bewering van de minister, zegt oud-directeur Margit de Freitas dat het gaat om werknemers die schriftelijk hun steun hadden betuigd tijdens haar schorsing. Ook is er volgens haar geen duidelijke reden opgegeven waarom de contracten niet werden verlengd. Alcalá-Wallé zegt in reactie hierop dat er sprake was ‘enorme geldverspilling’. “SSC is onder beheer van De Freitas

gegroeid van 32 personeelsleden naar het dubbele. Het personeelsbestand was bijna even groot als het hele OWCS-ministerie. In plaats dat het geld naar de studenten ging, ging het naar de uitbreiding van het apparaat. Er waren een heleboel werknemers op contractbasis. Er is zodoende besloten om alle contracten die afliepen niet te verlengen.”

De minister voegt hieraan toe dat de

nieuwe RvC bezig is om geld vrij te maken voor de studenten, omdat er een tekort is. “Naast het grote personeelsbestand, is er ook een andere duidelijke grote kostenpost geweest. Het gebouw in Pietermaai is verbouwd voor 1,2 miljoen gulden, waarna het sinds 2012 leegstaat. Tijdens een snelle controle van het pand hebben we niet kunnen constateren waar al dat geld in is gestopt. Dit is pure kapitaalvernietiging.”

Een andere grote uitgavenpost is volgens Alcalá-Wallé de begeleiding van buitenlandstudenten. “Daar werd meer dan 1 miljoen gulden aan uitgegeven, terwijl de overheid hier twee ton in stopte. De meeste studenten zijn namelijk ‘free movers’,

ze gaan op eigen houtje naar Nederland en niet onder begeleiding van SSC. Het aantal studenten in de regio is daarnaast niet zo groot om de kosten te kunnen rechtvaardigen.”

Vandaag vergadert de minister met het bestuur van SSC om ideeën voor te leggen om meer inkomsten te genereren.

De Freitas

De Freitas laat weten dat er voor haar aantreden in 2010 evenveel mensen bij SSC werkten. Een deel daarvan werkte via een uitzendbureau. “Er is toen besloten deze medewerkers een tijdelijk contract te geven om een menselijker beleid te hanteren.” Ook meldt de oud-directeur

dat de rechtszaak die ze heeft aangespannen wegens haar ontslag vordert. “Ik moet nog een datum toegewezen krijgen, maar het gaat gestaag. Het verzoekschrift dat binnenkort worden ingediend.” Ze wil verder benadrukken dat het wanbeleid nooit is bewezen. Over eerdere uitspraken van de minister wat betreft de stimuleringsbeurzen, zegt ze: “Ik ben alle afspraken met Nederland nagekomen, ook wat betreft het geld voor de stimuleringsbeurzen uit Nederland, dat onder toenmalig minister van Onderwijs Lionel Jansen weer werd vrijgemaakt voor Curaçaose studenten die in de regio wilden studeren. Ik heb alle instructies van OWCS opgevolgd.”

SZW kijkt terug op geslaagde bijeenkomsten voor ouderen

De bijeenkomst in Antriol werd goed bezocht.

KRALENDIJK — De RCN-Unit Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft samen met Fundashon Konsulta pa Grandinan Bonaire (FKG) en de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning en Arbeidsmarktbemiddeling (MOA) van het OLB de afgelopen vijf weken ouderen geïnformeerd in de verschillende buurtcentra op Bonaire.

De verschillende organisaties vertelden over de rechten en mogelijkheden voor ouderen op het eiland. SZW presenteerde naast informatie over de aov ook informatie over andere uitkeringen. Zo werd er verteld over de mogelijkheden vanuit On-

derstand, die een aanvulling kunnen bieden wanneer een aov-ontvanger gekort is in haar of zijn pensioen. Ook Kinderbijslag kwam ter sprake, omdat ouderen niet altijd weten dat zij hier ook aanspraak op kunnen maken wanneer kleinkinderen

bij hen inwonen. Daarnaast konden de aanwezigen ter plaatse hun aov-gegevens laten controleren, deelnemen aan een onderzoek naar de situatie van ouderen op het eiland en vragen stellen aan de aanwezige partijen. Doordat de verschillende organisaties gezamenlijk optraden in de wijk, konden meer mensen bereikt worden en zijn de verschillende mogelijkheden voor ouderen op Bonaire overzichtelijker voor de doelgroep. SZW

kijkt dan ook bijzonder positief terug op de wijkbijeenkomsten. Wie de bijeenkomsten heeft gemist, of meer informatie wil over zijn/haar persoonlijke situatie, kan terecht tijdens een van de spreekuren aov in het SZW-kantoor in het Centrumgebied op maandag, woensdag en vrijdag van 08.00 uur tot 11.30 uur. In Rincon is het spreekuur eens per veertien dagen op dinsdag van 09.00 uur tot 11.00 uur in het hulp-bestuurskantoor.

Argentinië krijgt hulp bij zoeken onderzeeër

BUENOS AIRES — Argentinië krijgt hulp bij het zoeken naar een onderzeeër waar sinds woensdag geen contact meer mee is. De ARA San Juan heeft een bemanning van 44 koppen en was onderweg van de zuidelijke marinebasis Ushuaia naar Mar del Plata, 400 kilometer ten zuiden van Buenos Aires.

De laatste bekende locatie van het schip was op 432 kilometer van de kust van Patagonië in de Golf van San Jorge. Omdat er geen communicatie is, vermoedt de marine dat er een probleem is met de elektriciteitsvoorziening. In dat geval moet

de onderzeeër naar de oppervlakte komen, 'daarom is visuele en radardetectie belangrijk'.

Schepen en vliegtuigen van de marine speuren de zee af. Een Chileens vliegtuig met nachtzichtapparatuur

is onderweg om te helpen, zei de Chileense minister van Buitenlandse Zaken. Ook de Verenigde Staten en Groot-Brittannië hebben hulp aangeboden. De San Juan werd in opdracht van de Argentijnse marine door de Duitse werf Nordseewerke in Emden gebouwd en liep in 1983 van stapel. Enkele jaren geleden onderging het schip een grote opknapbeurt, waarna het in 2014 opnieuw in de vaart werd genomen.

Immigratie en Arbeidszaken bekijken vergunningen

PHILIPSBURG — De respectievelijke afdelingen voor Immigratie en Arbeid op St. Maarten zullen de voor verlenging in aanmerking komende verblijfsvergunningen herzien, in verband met het economische klimaat na orkaan Irma. De afdelingen gaan samenwerken om na te gaan welke vergunninghouders werden ontslagen vanwege bedrijfsssluitingen of inkrimpingen.

Minister van Justitie Rafael Boasman vertelde de pers gisteren dat de immigratiedienst een 'strakkere controle' zal uitvoeren op de verlenging van lopende verblijfsvergunningen. Om dit proces te ondersteunen zal informatie van de afdeling Arbeid worden gebruikt. Werkgevers hebben de verantwoordelijkheid om lopende vergunningverzoeken in te trekken wanneer ze een werknemer ontslaan. Boasman merkte echter op dat werkgevers de situatie na Irma niet mogen gebruiken als aanleiding 'om mensen kwijt te raken zonder hen te betalen wat hen toekomt'. "De immigratiedienst leent zich niet voor dat doel." De overheid heeft geen nieuwe visumplicht in overweging voor de huidige van visa vrijgestelde landen.

Kamir Lopez nieuwe voorzitter Nationale Bibliotheek

WILLEMSTAD — De ministerraad heeft woensdag de voordracht van Kamir Lopez tot voorzitter van de Nationale Bibliotheek Frank Martinus Arion goedgekeurd. Lopez die in het bestuur van de politieke partij PAR zit, zal de functie van voorzitter voor de komende vier jaar bekleden.

Hij behaalde zijn hbo-bachelor Chemische Technologie in 2009 aan de Haagse Hogeschool. Ook heeft hij een master Industrial Ecology (IE), met specialisatie in socio-technical environment, een specialisatie op voornamelijk het sociale en technologische gebied van milieuvriendelijkheid. Momenteel werkt hij bij Refineria Isla als process control engineer en heeft zijn eigen bedrijf QuikFiks Services. Volgens de minister van Cultuur en Onderwijs, Marilyn Alcalá-Wallé (PAR), vraagt de bibliotheek in de 21e eeuw andere bekwamen. Technologie moet bijvoorbeeld een belangrijke rol spelen. De bibliotheek moet anticiperen op jongeren die een ander, vooral digitaal, mediagebruik vertonen. De bibliotheek moet een inspirerende fysieke en digitale omgeving bieden als de in-

formatiefunctie verbreed en versterkt wordt. Hiervoor zal de nationale bibliotheek de komende jaren uitgaan van 'The Education 2030 Framework for Action (FFA)', dat twee jaar geleden door Unesco werd gelanceerd. Doel van dit actieplan is iedereen toegang te geven tot kwalitatief goed onderwijs en burgers te stimuleren om in alle levensfasen te leren. Ook zal de bibliotheek werken op basis van het Unesco Library Manifesto 1995 en rekening moeten gaan houden met de richtlijnen van het document 'Public Libraries and their new role' dat het Europese Parlement vorig jaar heeft opgesteld.

Dit komt erop neer dat de bibliotheek een prominente rol gaat vervullen als begeleidingsinstituut voor jongeren tijdens hun studie-loopbaan en als vormingsmechanisme van een kennis- en netwerksamenleving die vraagt om 'nieuwe' competenties van burgers; skills om optimaal mee te kunnen doen in de samenleving in de 21e eeuw. De nieuwe voorzitter van de bibliotheek gelooft dat nieuwe technologieën een enorme positieve bijdrage kunnen leveren aan het welzijn en de welvaart op Curaçao.

Bouwmaterialen en duurzame goederen voor Saba

THE BOTTOM — De afgelopen week zijn diverse bouwmaterialen op Saba aangekomen. Deze zijn bestemd voor reparatie aan huizen die ernstig beschadigd zijn door de orkanen Irma en Maria. De lading bestaat naast hout, metaal, zink en generatoren ook uit wasmachines, bedden en koelkasten. Het Bestuurscollege van het openbaar lichaam draagt zorg voor de distributie van de materialen

De bouwmaterialen zijn gesubsidieerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat

verantwoordelijk is voor de noodhulp en wederopbouw van de Bovenwindse Eilanden St. Maarten, Saba en St. Eus-

tatius. Dit is in nauwe samenwerking tot stand gekomen met het openbaar lichaam van Saba. De unit Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is gisteren begonnen met de distributie van duurzame goederen aan families die direct door de orkanen zijn getroffen. Om personen en gezinnen tegemoet te komen heeft SZW de criteria voor een minimum-

inkomen verhoogd tot anderhalf maal het minimumloon. De lijst van duurzame goederen is daarnaast uitgebreid en bevat nu eetkamersets, woonkamersets, lakens en kussens voor de gezinnen die alles hebben verloren. Door deze aanpassing kunnen meer personen op Saba en St. Eustatius voor noodhulp in aanmerking komen. Het aanvraagproces sluit op 31 december

14 functionarissen krijgen diploma grensbewaking

WILLEMSTAD — Veertien Immigratie-functionarissen kregen gisteren hun diploma voor het succesvol afronden van de opleiding 'Grensbewaking'. De diploma-uitreiking vond plaats bij het politiekantoor op de Winston Churchillweg. Jeanouir Andrea, Gerson Bakmeyer, Dajanara Bonifacio, Milangelo Dap, Gabriel Engelhardt, Clifter Felies, Cesar Gonzales, Tahira Jansen, Abdallah Kathieb Raad, Rolangelo Kuwas, Amir Martina, Nohemar Martina, Susette Moerman-Lourens en Rha-zul Sebelon begonnen op 1 april 2015 met de cursus en zullen, nu zij hun diploma hebben behaald, in dienst treden bij de Immigratie-afdeling van het Korps Politie Curaçao.

Schrijfclub Bonaire

De leden van de Schrijfclub Bonaire schrijven korte verhalen en columns, geïnspireerd op het leven in de Cariben.

Zij delen hun passie en enthousiasme graag met zoveel mogelijk lezers.

De Amigoe steunt dit initiatief met een wekelijkse publicatie.

Reacties zijn van harte welkom via schrijfclubbonaire@gmail.com

Indira

Het is negen uur 's morgens, Indira zit aan de keukentafel en steekt sigaret nummer zes of zeven aan. Met haar kin in haar handen en ellebogen op tafel staart ze kilometers het raam uit. Dwars door het wasgoed en de tuinmuur en het huis van de burens heen. De hond staat met z'n voorpoten in het openstaande raam en kijkt naar binnen, zijn sulgige blik komt net boven het randje uit.

De eerste voet die vandaag de grond raakte, trapte in kattenkots. Haar man is al wakker en praat met zichzelf terwijl hij luidruchtig doet in de keuken. Lee hoort zichzelf graag praten. Indira denkt vaak 'hou toch 's je kop' en hoopt stiekem dat hij eerder zal sterven dan zij. Kastjes gaan open en dicht, gerammel met servies. De boiler bonkt iedere keer hard als de kraan gebruikt wordt. "Waar is de koffie?!" Indira zit op de rand van het bed na te denken met één voet omhoog. "Waar die altijd staat!" Moeizaam komt ze overeind en hinkelt naar de badkamer, om de zwarte kat met de drie poten heen. Lee komt met een uitgestrekte arm de badkamer in: "Telefoon." Met één voet in het bidet luistert ze naar haar collega van het verzorgingstehuis, meneer Chang is vannacht overleden. "Er heeft een kat gekotst!", roept Lee. Ze beëindigt het gesprek en droogt haar voet af met de dikke lichtgele handdoek uit de set die ze ooit met kerst kreeg van Jackie, de

dochter van Lee. Ze ruimt er ook de kattenkots mee op en gooit 'm in de vuilnisbak die daarmee vol zit. De kliko moet aan de straat vandaag. Vijf katten met honger staan om haar heen te draaien, Cesar ligt in z'n vaste printpieroos onder het bureau en Sien ligt in haar hoekje op de bank, die moet ze zo even helpen om ervan af te komen. Een van de katten gromt. "Niet zo lelijk doen Dushi, geduld, de brokjes komen eraan, genoeg voor iedereen."

"We moeten zo naar de garage", zegt Lee zonder op te kijken van z'n laptop en met een mond vol cornflakes. Indira stopt met roeren in haar koffie. "Wat, hoe? Wat garage?" "Mijn auto. Naar de garage, dat je even meelijdt om me terug te brengen. Ik heb dus jouw auto nodig vandaag, want ik moet naar de werf." Indira stampst haar sigaret uit in de asbak en zet zich met twee handen af van de tafel, de stoelpoten gillen over de tegelvloer. In de nog donkere slaapkamer gaat ze weer op de rand van het bed zitten. Na twee minuten besluit ze te gaan liggen, haar lichaamswarmte zit nog in de lakens. Als de voordeur dichtslaat en Lee's auto de straat uit is, staat ze op om verse koffie te maken.

A. Rozendal

VS: Russisch veto toont onverschilligheid aan

WASHINGTON — Het Russische veto over het verlen- gen van een onderzoek naar het gebruik van chemi- sche wapens in Syrië, heeft kwaad bloed gezet bij de Verenigde Staten. “Het veto is een duidelijke bood- schap dat Moskou geen enkele waarde hecht aan de levens van de slachtoffers”, aldus een verklaring van het Amerikaanse regering gisteravond.

Rusland sprak donderdag in de VN-Veilighedsraad zijn veto uit. Het mandaat voor het internationale onder- zoek liep donderdag om mid- dernacht af. Gisteren wezen de Russen ook een Japanse resolutie voor een tijdelijk onderzoeksmandaat van een maand af met een veto. De Russische veto's over de

schuldvraag naar het ge- bruik van chemische wapens in de Syrische oorlog waren de tiende en elfde op rij sinds deze begon in 2011.

De Amerikaanse president Donald Trump had Moskou donderdag nog opgeroepen toch in te stemmen met het verlengen van het mandaat

van de onderzoekscommis- sie (JIM), een gezamenlijke commissie van de VN en de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OP- CW). Rusland stemde in 2015 in met de vorming van de JIM, maar zette daarna steeds weer vraagtekens bij de bevindingen van de onder- zoekscommissie. Die heeft onder meer geconcludeerd dat de Syrische regering van president Bashar al-Assad achter een gifgasaanval op de stad Khan Sheikhoun zat. Daardoor vielen in april van dit jaar ruim tachtig doden.

Anti-Pietbetogers spreken schande van verbod

DOKKUM — De demonstranten van de actiegroep Kick Out Zwarte Piet zijn zeer verbolgen dat ze niet hebben mogen demonstreren bij de Sinterklaas- tocht in Dokkum.

Nadat twee bussen op de snelweg A7 waren tegenge- houden door voorstanders van Zwarte Piet, besloot de locoburgemeester van Don- gradeel, waar Dokkum on- der valt, de demonstratie om veiligheidsredenen te verbie- den. “Het is een schande. Rel- schoppers hebben het met behulp van het systeem voor elkaar gekregen dat het recht om te demonstreren in dit land de nek wordt om-

gedraaid”, zei woordvoerder Jerry Afriyie. “Het witte ge- weld loont.”

Na de blokkade kregen de bussen politiebegeleiding. Volgens Afriyie is er toen op- zettelijk te langzaam gere- den. “Toen bleek het ineens te gevaarlijk om ons nog naar de demonstratieplek te brengen. Er was absoluut opzet in het spel. We willen vreedzaam demonstreren, maar voor de zesde keer zijn

we nu tegengehouden. Maar we zullen zeker niet stop- pen.” De voorstanders van Zwarte Piet die de A7 bij Joure heb- ben geblokkeerd, worden mogelijk strafrechtelijk ver- volgd. De politie hield tijdens de opheffing van de blokkade geen mensen aan omdat ze voorrang wilde geven aan het weer vrijmaken van de weg. Maar er zijn wel namen genoteerd van de mensen die meededen aan de blokkades. “In samenspraak met het Openbaar Ministerie wordt gekeken of het een strafre- chtelijk vervolg zal krijgen”, al- dus de politie.

Rompslomp kost zorgverlener veel werktijd

UTRECHT — Zorgverle- ners besteden gemiddeld 40 procent van hun werk- week aan administratie. Dat blijkt uit een onder- zoek van de denktank (Ont)Regel de Zorg, die zich richt op het terug- dringen van bureaucra- tie in de zorg.

Het onderzoek werd gedaan onder maag-darm-lever- artsen, fysiotherapeuten, apothekers, (wijk)verpleeg- kundigen en psychiaters. Wijkverpleegkundigen zijn de meeste tijd kwijt aan het invullen van formulieren: bijna de helft (48,5 procent) van hun werkweek gaat daaraan op. De ondervraagde artsen zeg-

gen dat ruim de helft van de administratieve handel- ingen onzinnig is en dat de tijd die ze ermee kwijt zijn ten koste gaat van de patiënten- zorg. De meeste artsen vin- den dat de rompslomp hun werkplezier wegneemt. De conclusies worden van- daag gepresenteerd op een werkconferentie in Utrecht. Een van de sprekers daar is minister Bruno Bruins (Me- discische Zorg). Hij liet daar- aan voorafgaand al weten: “De papierberg moet kleiner, merkbaar kleiner, zodat de arts meer tijd kan besteden aan de patiënt. Dat brengt het plezier terug in het werk en is goed voor de patiënt. Ik steun dit initiatief vanuit de sector van harte.”

Hariri keert woensdag terug naar Libanon

Premier Hariri (l) wordt bij aankomst in Parijs verwelkomd door president Macron.

PARIJS — De Libanese premier Saad Hariri heeft telefonisch aan president Michel Aoun laten weten dat hij woensdag weer te- rugkeert naar Libanon.

Hariri is vanmorgen aange- komen in Parijs voor een ont- moeting met de Franse pre- sident Emmanuel Macron,

die Hariri had uitgenodigd. De twee leiders hebben rond het middaguur hun bespre- king, daarna volgt een lunch waarbij de vrouw en de oud- ste zoon van Hariri ook aan- wezig zijn. Hariri maakte op 4 november onverwachts in Saudi-Arabië bekend dat hij was afgetre- den. Hij deed dat uit protest

tegen bemoeienis van Iran met Arabische aangelegen- heden via de Libanese sji- tische Hezbollah-beweging. Zijn stap riep veel vragen op en leidde tot speculaties dat hij tegen zijn wil werd vast- gehouden in Saudi-Arabië. Aoun wil het ontslag pas ac- cepteren als Hariri weer te- rug is in Libanon.

Zimbabwanen vieren aanstaand vertrek Mugabe

De betogers trekken richting de ambtswoning van de president.

HARARE — Duizenden Zimbabwanen zijn vandaag de straat op gegaan om het verwachte aftreden van presi- dent Robert Mugabe (93) te vieren. De menigte trok zing- end en dansend door de straten van de hoofdstad Ha- rare. Sommigen zwaaiden met de vlag van Zimbabwe.

Volgens ooggetuigen werden er leuzen gescandeerd. “Ga weg, ga weg onze generaal.”

Ook waren er protestborden met de tekst ‘Nee tegen de Mugabe-dynastie’. Het leger

sprak zijn steun uit voor de massademonstratie tegen Mugabe, op voorwaarde dat die zonder geweld verloopt. Militairen namen deze week de controle over de staatste- levisie over en plaatsten de president onder huisarrest. Leger en partij hebben giste-

ren de druk vergroot op Mu- gabe om na 37 jaar het pre- sidentschap van Zimbabwe neer te leggen. De president zou te oud en niet meer be- kwaam zijn om te regeren volgens zijn partij en het leger, maar hij weigert voor- alsnog op te stappen.

Nederland eist steun VN in Mali

DEN HAAG — Nederland dreigt een deel van de mi- litaire missie in Mali te stoppen als de Verenigde Naties (VN) ons land niet tegemoet komen. Dat zegt minister Ank Bijleveld (Defensie) in een inter- view met De Telegraaf.

Ze doelt hiermee op de le- vering door de VN van een medische helikopter. Als die niet komt, dan trekt Neder- land zijn veertig militairen terug uit de vooruitgescho- ven post in Kidal, in het noorden van Mali, aldus Bij- leveld. “Het uitgangspunt is dat je mensen natuurlijk niet op pad stuurt als het niet goed geregeld is. Dat was een van

de redenen om de missie in Mali stil te zetten. Een deel is nu opgestart, maar Kidal ligt nog stil omdat we daar die medische helikopter nog niet hebben. Die moet er ge- woon zijn. Als die niet geleverd kan worden, dan gaan we Kidal niet opstarten. Klip en klaar”, zegt Bijleveld.

De medische faciliteiten in Mali lieten te wensen over, zo bleek onlangs uit een rapport van de Onderzoeks- raad voor Veiligheid over het mortierongeval in Kidal dat twee Nederlandse militairen het leven kostte. Onder meer de afspraak om binnen een uur een gewonde op een ope- ratiekamer te krijgen, werd niet gehaald.

9 mensen overleden na busongeluk Bulgarije

SOFIA — Negen mensen zijn om het leven gekomen bij een busongeluk in het mid- den van Bulgarije. Onder de slachtoffers is ook de chauffeur van de bus. Die was volgens Bulgaarse media van de rijbaan geraakt en tegen een vrachtwagen geknald.

Bij het ongeluk, dat gis- teren in de buurt van de plaats Mikre gebeurde,

raakten nog eens achttien passagiers van de bus en twee inzittenden van de

vrachtwagen gewond. De passagiers in de bus waren slechtienden die terug-

Veel materiële schade na zware beving Tibet

PEKING — Een krachtige aardbeving met een kracht van 6,9 heeft in het grens- gebied van China en India vooral voor materiële schade gezorgd. Veel bewoners in dorpjes in het overwegend

dunbevolkte gebied had- den schade aan hun huis. Ook viel op veel plaatsen de stroom uit. Er zijn nog geen berichten over slachtoffers of gewon- den. Wel komen er berichten

van zware beschadigingen aan huizen. Ook wegen in bergachtig gebied raakten versperd door naar afgebro- ken rotsstukken. Het epicentrum van de be- ving lag niet ver van de stad

Nyingchi en lag met tien ki- lometer tamelijk ondiep. De trillingen werden we- reldwijd gemeten. De ap- paratuur van Amerikaanse seismologische dienst regi- streerde een kracht van 6,3.

Kersttruck van Coca-Cola stuit op weerstand

LONDEN — Britse gezondheidsorganisaties zijn in opstand gekomen tegen de vrolijk verlichte kerst- trucks van Coca-Cola die de komende weken door Groot-Brittannië rijden.

Overheidsorganisatie Public Health heeft lokale overheden opgeroepen goed na te denken

of de promotietoer van de sui- kerdrank wel past bij de po- gingen om vetzucht en tandbe-

derf bij de jeugd tegen te gaan. Public Health is bijzonder fel over het feit dat de rode truck uit de wereldberoemde com- mercials ook hele arme gebie- den aandoet. “De samenhang tussen ziekelijk overgewicht bij kinderen en sociale ach-

terstand is algemeen bekend.” Sterkok Jamie Oliver heeft Coca-Cola opgeroepen water uit te delen in plaats van cola. De frisdrankgigant verdedigt de toer. “We krijgen juist veel positieve opmerkingen vanuit de bevolking.”

Euro

Verlies

AMSTERDAM — De beurs in Amsterdam is gisteren met verlies gesloten, net als de beurzen in de rest van Europa. Kabel- en telecom-concern Altice kreeg weer een flink pak slaag op het Damrak door aanhoudende zorgen bij beleggers over de torenhoge schuld. De AEX-index op Beursplein 5 eindigde 0,5 procent lager op 536,62 punten. De Mid-Kap zakte 0,6 procent tot 815,24 punten. De aandelen-markten in Londen, Frankfurt en Parijs leverden tot 0,4 procent in. Altice kelderde 12 procent in de AEX. Het van oorsprong Franse bedrijf speelde in enkele weken tijd al een groot deel van zijn beurswaarde kwijt vanwege tegenvallende cijfers en zorgen bij investeerders over de schuld van bijna 50 miljard euro. Ook digitaal beveiligger Gemalto had een slechte dag in de AEX met een min van 3,5 procent, gevolgd door tankopslagbedrijf Vopak (min 2,5 procent). Speciaal-chemieconcern DSM stond bovenaan met een winst van 1 procent. Het bedrijf kondigde een overname in Brazilië aan. Kunstmestbedrijf OCI was koploper in de MidKap met een plus van 2,4 procent. Air France-KLM sloot de rij met een min van ruim 4 procent, op de hielen gezeten door beursintermediair Flow Traders met een koersdaling van 4 procent. De euro was 1,1794 dollar waard, tegen 1,1776 dollar een dag eerder. Een vat Amerikaanse olie steeg 2,2 procent in prijs tot 56,37 dollar. Brentolie werd 1,8 procent duurder op 62,47 dollar per vat.

Wall Street

Omlaag

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn gisteren met kleine verliezen gesloten, waarmee een stapje terug werd gedaan van de koerswinsten een dag eerder. Beleggers verwerkten bedrijfs-cijfers en gegevens over de huizenmarkt in de Verenigde Staten. Tesla behoorde tot de blikvangers op Wall Street na de onthulling van een elektrische vrachtwagen. De Dow-Jonesindex noteerde aan het slot 0,4 procent in het rood op 23.358,24 punten. De breed samengestelde S&P 500 daalde 0,3 procent tot 2578,86 punten en de technologiebeurs Nasdaq verloor 0,2 procent op 6782,79 punten. Tesla presenteerde donderdagavond in Californië een prototype van een elektrische vrachtwagen. De automaker verwacht in 2019 met de productie te kunnen beginnen. Er werd ook een nieuwe sportwagen gepresenteerd, de Roadster. Deze auto rolt vanaf 2020 van de band. Beleggers zetten het aandeel Tesla 0,8 procent hoger. Sportschoenenverkoper Foot Locker sprong meer dan 28 procent omhoog nadat het bedrijf met beter dan verwachte kwartaalcijfers naar buiten kwam. Foot Locker verwacht daarbij veel van de komende feestdagenperiode waar het verwacht te profiteren van een reeks nieuwe artikelen in het assortiment. Kledingverkoper Abercrombie & Fitch deed het ook goed met een plus van bijna 24 procent dankzij sterke kwartaalprestaties. Dat gold ook voor branchegenoot Gap die een winst boekte van 7 procent. Mediaconcern 21st Century Fox ging ruim 6 procent vooruit na berichten dat Comcast (min 2,5 procent) en Verizon Communications (plus 1,5 procent) azen op een groot deel van de activiteiten van het bedrijf.

Gouden eeuw PdVSA voorbij

Het hoofdkantoor van de PdVSA in Caracas.

CARACAS — PdVSA, het staatsoliebedrijf van Venezuela en een pijler van de Venezolaanse economie, was in zijn hoogtijdagen één van de vijf topoliemaatschappijen ter wereld. Het lot van het bedrijf, dat in 1976 werd opgericht, is volgens persbureau *AFP* nauw verbonden met dat van Venezuela, dat voor ongeveer 96 procent van zijn exportopbrengsten afhankelijk is van de olieproductie en de verkoop van zware ruwe olie. Het bedrijf is er niet in geslaagd om rentebetalingen te doen op een deel van zijn schulden, die 30 procent van de buitenlandse schuld van Venezuela bedraagt en in totaal geschat wordt op ongeveer 150 miljard dollar.

De regering wil opnieuw onderhandelen over de schuld. President Nicolás Maduro wijt de moeilijkheden aan een daling van de olieprijsen – die sinds 2014 zijn gehalveerd – en de sancties van de Amerikaanse regering, die Amerikaanse personen of banken verbiedt om zaken te doen met het oliebedrijf. Maar veel economen, zoals Cesar Aristimuno, geven de schuld aan een productiedaling, die op het laagste niveau zit sinds de jaren negentig. Venezuela produceert nu 1,9 miljoen vaten per dag, vergeleken met 2,3 miljoen vaten in 2016. Voordat wijlen president Hugo Chávez in 1999 aan de

macht kwam, stond dat cijfer op 3,1 miljoen vaten per dag. En de inkomsten weerspiegelen de daling, van 122 miljard dollar in 2014 tot 72 miljard in 2015 en 48 miljard in 2016. Het is een groot contrast met zo'n tien jaar geleden toen het blad *Petroleum Intelligence Weekly* de PdVSA nog schaarde onder de leidende bedrijven van de wereld, met zelfs meer macht dan giganten Shell en Chevron. Deskundigen wijten de problemen onder andere aan een gebrek aan investeringen, exploratie en ontoereikend onderhoud. “PdVSA is vrijwel de enige bron van buitenlandse valuta in de Venezolaanse eco-

nomie, en de regering heeft al het geld uitgegeven. Er is geen rekening gehouden met mogelijke investeringen in de olie-sector”, zegt Risa Grais-Targow, de Latijns-Amerikaanse directeur van de Eurasia-onderzoeksgroep.

Geruïneerd De winsten van het bedrijf werden voornamelijk gebruikt om de enorme overheidsuitgaven en een begrotingstekort van ongeveer 20 procent van het bruto nationaal product (BNP) te financieren. “De PdVSA is geruïneerd, omdat het een bank is geworden”, zegt Jose Gonzales, directeur van het adviesbureau GCG Advisors. Vanaf 2005 heeft de onderneming volgens de econoom Orlando Ochoa een overheidsfonds gefinancierd met een waarde van ongeveer 130 miljard dollar. Om het fonds op te bouwen werd de begroting opgesteld met een lagere olieprijs dan in werkelijkheid, vertelde Ochoa aan AFP. Volgens olie-industrie dienstverlener Baker Hughes heeft Venezuela slechts 39 actieve oliebronnen, vergeleken met

83 in oktober 2013. Dit bedreigt het ‘vermogen om de productie te verbeteren’, zegt expert Jesus Casique. De afgelopen maanden zijn de prijzen gestegen en de Venezolaanse ruwe olie kost nu meer dan 55 dollar per vat – het hoogste niveau sinds 2015, wat echter nog ver verwijderd is van de gemiddelde prijs in 2014 van 88,42 dollar. Maar de PdVSA heeft ook aan efficiëntie ingeboet: het bedrijf heeft zijn personeelsbestand zien exploderen van 40.000 naar 150.000 werknemers en het produceren van een vat kost 40 dollar, aldus Gonzales. Corruptie is ook een plaag. Er is een rechtszaak aan de gang over tien contracten ter waarde van 35 miljard dollar, die soms 230 procent boven de werkelijke kostprijs lagen. PdVSA vormt ook de kern van de geopolitieke allianties van Venezuela: 36 procent van de productie wordt gebruikt om leningen aan China en Rusland terug te betalen, evenals het sturen van ruwe olie naar Cuba en het Caribisch gebied op basis van samenwerkingsovereenkomsten. Slechts een

klein deel van de brandstof stroomt naar de binnenlandse markt, waar de gasprijzen de laagste ter wereld zijn, maar waar de prijs voor een kilo vlees gelijkstaat aan 75.000 liter benzine. Volgens Aristimuno is Venezuela nu meer dan ooit afhankelijk van de 750.000 vaten per dag die de VS kopen, net nu Washington de druk op de regering van Maduro opvoert.

‘VW pompt miljarden in elektrisch rijden’

WOLFSBURG — Automaker Volkswagen zet de komende vijf jaar vol in op elektrische rijden. Het Duitse bedrijf zou naar verluidt 72 miljard euro hebben gereserveerd voor onder meer de ontwikkeling van duurzame initiatieven, zo meldden bronnen.

Deze stap kan gevolgen hebben voor andere onderdelen van het bedrijf, aangezien de automaker de kapitaaluitgaven wil terugbrengen tot 6 procent van

de omzet. Het vijfjarenplan zou momenteel door de raad van toezicht worden bestudeerd. De productie van elektrische auto's voor de Europese markt zal naar verwachting gebeuren in de Duitse fabriek in Zwickau. Eerder meldde Volkswagen al dat het 12 miljard euro in de ontwikkeling en productie van duurzaam aangedreven modellen in China wil steken. De Duitse automaker wil minstens veertig modellen lokaal gaan produceren.

CPB bekijkt schrappen dividendtaks niet nader

DEN HAAG — Het Centraal Planbureau (CPB) gaat niet berekenen wie profiteert van de omstreden afschaffing van de dividendbelasting. Een zestal oppositiepartijen had het CPB daarom gevraagd, maar ving bot.

Het schrappen van de belasting op een winstuitkering aan aandeelhouders zou vooral ten goede komen aan buitenlandse aandeelhouders. Nederlandse aandeelhouders kunnen compensatie krijgen van de Belastingdienst. Maar ook buitenlandse aandeelhouders mogen de heffing soms verrekenen met de fiscus ter plaatse. Ook die zou dus munt kunnen slaan uit de maatre-

gel van het nieuwe kabinet. GroenLinks, SP, PvdA, PvdD, 50Plus en Denk vroegen het CPB daarom te onderzoeken wie er nu precies baat heeft bij het schrappen van de belasting. Het CPB heeft geen gegevens over de gevolgen van de afschaffing van de dividendbelasting in het buitenland, schrijft het bureau. Ook mist het op het ogenblik de man-

kracht voor verder onderzoek naar de maatregel. De oppositie is mordicus tegen de afschaffing en noemt die een cadeautje voor multinationals en buitenlandse aandeelhouders.

Het kabinet houdt vol dat de maatregel bedrijven en dus banen voor Nederland behoudt, maar daarvoor heeft het CPB geen bewijs gevonden. Het verdwijnen van de belasting heeft volgens eerdere berekeningen van het bureau geen effect op de Nederlandse economie.

Tom de Swaan commissaris bij DNB

AMSTERDAM — Tom de Swaan is benoemd tot commissaris bij De Nederlandsche Bank (DNB). Hij was in het verleden onder meer financieel directeur bij ABN Amro. De Swaan (1946) treedt per 1 juni volgend jaar toe tot de raad van commissarissen van DNB. Momenteel is hij nog voorzitter bij verzekeraar Zurich Insurance. Die functie zal hij neerleggen. De Swaan werkte eerder onder meer ook voor Van Lanschot en was ook al eens werkzaam als directielid bij DNB. DNB stelt zeer verheugd te zijn over de komst van De Swaan gezien zijn ruime bestuurlijke ervaring in de financiële sector.

S&P handhaaft hoogste AAA-status Nederland

LONDEN — Kredietbeoordelaar Standard & Poor's (S&P) handhaaft de allergeenste AAA-kredietwaardigheid voor Nederland. Ook is het vooruitzicht stabiel wat betekent dat er voorlopig ook geen kans is dat de rating wordt verlaagd.

S&P denkt dat de Nederlandse economie dit jaar met 3 procent zal groeien en met 1,8 procent volgend jaar. Volgens het kredietbureau is Nederland in staat om mogelijke financiële en economische schokken op te vangen.

Bitcoin stijgt tot boven 8000 dollar

AMSTERDAM — De waarde van de bitcoin is gisteren voor het eerst gestegen tot boven de 8000 dollar. Daarmee laat de digitale valuta een opmerkelijk herstel zien van een eerdere daling, want afgelopen weekeinde was die nog minder dan 6000 dollar waard. De stijging volgt op het bericht dat een geplande splitsing van de bitcoin in twee digitale munten zou zijn mislukt. De koers van de meest populaire digitale munt is wel erg grillig en laat vaak pieken en dalen zien. Sinds begin dit jaar is de bitcoin echter zeer sterk in waarde gestegen, namelijk meer dan 700 procent.

Wal-Mart bestelt elektrische trucks Tesla

BENTONVILLE — De Amerikaanse supermarktketen Wal-Mart Stores heeft een vroege bestelling geplaatst voor vijftien elektrische vrachtwagens van Tesla.

Donderdagavond presenteerde Tesla het prototype van zijn nieuwe elektrische truck die in 2019 in productie moet worden genomen. Wal-Mart wil vijf Tesla-vrachtwagens gaan inzetten in de Verenigde Staten en tien in Canada. Het bedrijf gaf aan het spannend te vinden om als eerste de nieuwe trucks uit te testen. Volgens Wal-Mart kunnen de elektrische vrachtwagens het bedrijf helpen om zijn duurzame doelstellingen te bereiken, waaronder het verlagen van de uitstoot. Ook andere bedrijven hebben al laten weten orders te plaatsen voor de vrachtwagens van Tesla, waaronder de grote transporteur JB Hunt Transport. Het is niet bekend om hoeveel bestellingen het gaat.

587-0002

STICHTING
BLOEDBANK
ARUBA

CADA GOTA TA CONTRA

NEW YORK			AMSTERDAM		
	17-Nov		17-Nov		
DOW JONES	23383.25	-0.32%	AEX	536.40	-0.52%
S&P 500 INDEX	2581.76	-0.15%	ARCELMITTAL	23.63	-0.51%
NASDAQ	6788.04	-0.08%	AEGON NV	5.16	0.17%
AMAZON.COM INC	1135.71	-0.14%	KONINKLIJKE AHOL	16.99	0.09%
APPLE INC	170.94	-0.09%	AKZO NOBEL	77.41	-0.36%
BAIDU INC-SP ADR	240.97	0.69%	ASML HOLDING NV	152.75	-0.52%
BERKSHIRE HATH-B	181.24	-0.44%	DSM (KONIN)	76.42	0.75%
BOEING CO/THE	262.27	-0.54%	HAL TRUST	148.80	-1.54%
CTIGROUP INC	71.44	-0.32%	HEINEKEN NV	83.71	-0.24%
COCOA/CO/CO	45.65	-1.94%	ING GROEP NV	15.22	-0.46%
COSTCO WHOLESALE	171.50	0.30%	KPM(KONIN) NV	2.95	-1.24%
WALT DISNEY CO	103.65	0.05%	KONINKLIJKE PHIL	33.20	-0.09%
3D SYSTEMS CORP	8.27	-0.84%	RANDSTAD HOLDING	49.69	-0.48%
EBAY INC	35.38	-0.67%	RELX NV	19.17	-0.44%
FACEBOOK INC-A	178.55	-0.03%	ROYAL DUTCH SHA	26.24	0.23%
GENERAL ELECTRIC	18.31	0.35%	TOMTOM	9.27	0.08%
ALPHABET INC-A	1044.70	-0.36%	TOTAL SA	46.20	-0.22%
HP INC	21.72	0.67%	UNILEVER NV-CVA	47.69	-1.31%
HOME DEPOT INC	167.93	0.26%	W.F. STEWART HOL	411.64	1.01%
INTEL CORP	45.05	-1.31%	SCOTIABANK FUNDS		16-Nov
JOHNSON & JOHNSON	136.13	-0.54%	MONEY MARKET	13.1316	0.00%
MICROSOFT CORP	82.50	-0.84%	US DOLLAR BOND	2.6959	-0.12%
PROCTER & GAMBLE	88.75	-0.56%	GLOBAL GROWTH	3.2775	1.05%
ROYAL DUTCH-ADR	61.84	0.45%	US GROWTH	15.8305	0.67%
STARBUCKS CORP	57.08	-0.27%	CANADIAN GROWTH	2.7622	0.76%
TWITTER INC	20.58	1.06%	FUNDS		16-Nov
WAL-MART STORES	97.92	-1.71%	BGF CONT EUR FLEX	29.37	0.55%
EXCHANGE TRADED FND			BGF EMKT BOND	18.07	0.33%
ALERIAN MLP - AMLP	10.21	-0.20%	BGF FIX INC GBL OP	13.90	0.07%
ISH GBL HY BD - GHYG	50.81	0.22%	BGF GBL ALLOCATION	55.98	-0.02%
ISH BOXX HY BD - HYGB	87.43	-0.11%	BGF USD CORE BOND	16.89	0.06%
ISH SELECT DIV - DIVY	95.17	-0.06%	BGF USD HI YIELD BND	31.80	-0.50%
ISH MSCI EMKT - EEM	46.78	0.40%	TEMPLETON GBL BND	24.80	0.81%
ISH MSCI PAC - EPP	47.02	-0.70%	TEMPLETON ASIAN SMI	52.72	0.51%
ISH RUSSELL - IWV	152.93	-0.15%	CURRENCIES		17-Nov
ISH S&P 500 - SPY	149.28	-0.23%	YEN/USD	112.4000	-0.42%
ISH EUROPE - IEV	46.26	-0.28%	EUR/USD	1.1786	0.11%
POWERSH-QQQ	154.37	-0.11%	CAN/USD	1.2816	0.60%
POWERSHARES DB C	16.20	0.87%	GBP/USD	1.3197	0.04%
SPDR S&P INT DIV-DWV	40.19	-0.35%	COMMODITIES		17-Nov
SPDR S&P MID-400	333.79	-0.11%	OIL WTI	56.09	1.72%
SPDR S&P 800 SMA	130.42	-0.12%	GOLD	1265.71	0.55%
VANGUARD REIT - VNO	84.72	-0.35%	SILVER	17.0928	0.02%
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	57.39	-0.96%	WHEAT	438.0000	0.06%
Source Bloomberg					

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

‘Soldaat’ ontvangt 2,5 miljoenste bezoeker

De musical Soldaat van Oranje verwacht komende woensdag de 2,5 miljoenste bezoeker. De productie is al zeven jaar achtereenvolgend te zien in de TheaterHangaar in Katwijk en is een doorslaand succes: bijna een op de drie bezoekers bezocht de voorstelling meer dan één keer.

De musical in de tot theater verbouwde hangar van het voormalige militair vliegveld Valkenburg is de langstlopende en meest

bezochte voorstelling in de Nederlandse theatergeschiedenis. De voorstelling over het leven van Erik Hazelhoff Roelfzema is al meer dan 2250 keer opgevoerd. Hij was in de Tweede Wereldoorlog verzetsstrijder, oorlogspiloot en later de adjudant van koningin Wilhelmina.

Komend voorjaar vindt een speciale voorstelling van de musical plaats voor doven en slechthorenden. Die staat gepland op 18 april.

Gebedenboek Maria van Gelre straks te zien

Museum Het Valkhof in Nijmegen toont volgend jaar veertig pagina's uit het beroemde gebedenboek van Maria van Gelre. Ze maken van 13 oktober tot en met 6 januari 2019 deel uit van een expositie over Maria.

De Franse prinses Marie d'Harcourt werd in 1405 aan de haak geslagen door Reinald IV, hertog van Gelre en Gulik. Haar gebedenboek, dat uit 1200 losse bladzijden bestaat, is in de moderne tijd amper te zien geweest. Af en toe werd een enkel kantje getoond, maar uiteindelijk waren de documenten daar te kwetsbaar voor. Er is inmiddels met de

restaurant begonnen, die het exposeren van veertig bladzijden volgend jaar al mogelijk moet maken.

De expositie, die samen met de Radboud Universiteit in Nijmegen wordt gemaakt, omvat 'vele artistieke topstukken uit internationale collecties die niet eerder in Nederland zijn tentoongesteld', aldus een woordvoerder van het museum. Behalve miniaturen en handschriften zullen er schilderijen, textiel, sieraden, beeldhouwkunst, gebrandschilderde vensters en heiligenbeelden te bewonderen zijn.

Het was lang onzeker of de tentoonstelling wel door zou gaan, aangezien Het Valkhof al een jaar met grote personele en financiële problemen kampt. Om die reden is een expositie over de middeleeuwse schilder Johan Maelwael naar het Rijksmuseum verhuisd. Maar volgens interim-directeur Jan van Laarhoven krabbelt het museum weer overeind en gaat 'Maria van Gelre' zeker door. Hij komt binnenkort met een begroting voor een frisse start van het museum.

Foto: Museum Het Valkhof

Mensen

Kinderen eten te weinig groente, fruit en vis

Foto: Shutterstock

Slechts vier op de tien jonge kinderen in Nederland eten voldoende groente en fruit, zo blijkt uit cijfers van statistiebureau CBS over de afgelopen twee jaar. Iets meer dan de helft van de kinderen tussen de een en twaalf jaar eet voldoende vis. Volgens het CBS eten peuters vaker voldoende fruit, groente en vis dan oudere kinderen.

De onderzoekers stellen ook vast dat kinderen van hoogopgeleide ouders gezonder eten dan hun leeftijdgenoten met lager opgeleide ouders.

"Dit zijn alarmerende cijfers die hopelijk goed tot dit kabinet doordringen", reageert voedselwaakhond foodwatch. "Kinderen lopen hierdoor een hoger risico om op latere leeftijd bijvoorbeeld hart- en vaatziekten of suikerziekte te krijgen.

En in plaats van de groente- en fruitconsumptie aan te moedigen, gaat het kabinet de consumptie juist ontmoedigen door de btw van 6 procent naar 9 procent te verhogen. Dat vinden wij onbegrijpelijk."

Volgens de richtlijnen moeten peuters 150 gram fruit per dag eten, 50 tot 100 gram groente per dag en 1 keer per week 50 gram vis. Kinderen van vier tot negen jaar moeten per dag 150 gram fruit eten, 100 tot 150 gram groente per dag en 1 keer per week 50 tot 60 gram vis. Kinderen van negen tot twaalf jaar zouden dagelijks 200 gram fruit, 150 tot 200 gram groente en 1 keer per week 100 gram vis moeten eten.

Daarbij komt 50 gram groente overeen met een opscheplepel en 200 gram fruit met twee stuks fruit.

Vliegreis grasparkieten strandt op Schiphol

Op Schiphol zijn 22 grasparkieten in beslag genomen. De vogeltjes zaten in de bagage van een man die het vliegtuig van Amsterdam naar Cairo wilde nemen. Dat mocht hij uiteindelijk, maar zonder de parkieten en na het betalen van 1000 euro boete.

In de koffer van de reiziger ontdekte de douane woensdag drie grasparkieten en in zijn handbagage nog eens negentien. Ze zaten volgens de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in een klein kistje, zonder water en met maar een klein beetje voer. Inspecteurs heb-

Foto: Shutterstock

ben de vogels in quarantaine laten plaatsen, zo meldde de NVWA gisteren.

De grasparkiet valt onder de papegaaiachtigen. In gevangenschap worden ze doorgevoerd een jaar of acht, maar met goede verzorging wel vijftien tot twintig jaar. In het wild komen ze in grote zwermen voor in Australië.

Ex moet Berlusconi 60 miljoen terugbetalen

Veronica Lario, de voormalige echtgenote van de Italiaanse ex-premier Silvio Berlusconi, moet haar levensstijl vermoedelijk aanpassen. Een hof van beroep in Milaan oordeelde donderdag dat de 61-jarige Lario 60 miljoen euro aan onterecht ontvangen alimentatie moet terugbetalen aan Berlusconi. Ook hoeft de miljardair niet langer elke maand 1,4 miljoen euro aan zijn ex over te maken.

Het hof kwam tot hetzelfde oordeel als een lagere rechtbank in mei dit jaar. Die rechtbank stelde dat echtgenotes bij een scheiding niet de garantie hoeven te krijgen dat

Foto: AFP

ze een bepaalde levensstijl in stand kunnen houden.

Berlusconi en Lario gingen in 2009 uit elkaar. De scheiding werd vijf jaar later voltrokken. Zij hebben samen drie kinderen. De 81-jarige Berlusconi heeft nu een relatie met de ruim 48 jaar jongere Francesca Pascale.

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Rij-instructeur moet goed gedrag bewijzen

Rij-instructeurs in Nederland moeten in de toekomst bewijzen dat ze niets op hun kerfstok hebben wat hun werk kan doorkruisen. Het kabinet verplicht hen een zogeheten Verklaring Omrent Gedrag (VOG) aan te vragen.

Wie rijles neemt moet zonder angst bij een instructeur kunnen instappen, vindt minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur, VVD). Ze wijst erop dat rij-instructeurs zelf al geruime tijd klagen over 'rotte appels, mensen die veroordeeld zijn voor geweld, omkoping, echt serieuze delicten'. De minister erkent dat het bezit van een VOG geen garantie is voor goed gedrag, maar ze denkt 'dat het wel een belangrijke drempel is' waarmee ongeschikte instructeurs uit het vak kunnen worden geweerd.

De overheid verstrekt alleen

Foto: Shutterstock

een VOG als de aanvrager niets op zijn strafblad heeft wat te maken heeft met het

werk waarvoor hij of zij de verklaring aanvraagt. Van Nieuwenhuizen hoopt de

verplichting in de loop van volgend jaar te kunnen invoeren.

Nederland vindt toneelpiloot onschuldig

Het Nederlandse toneelpubliek verklaart Lars Koch, de door Jeroen Spitzenberger gespeelde gevechtspiloot in de productie Terror, overwegend onschuldig. De bezoekers kunnen tijdens de voorstelling stemmen over de actie van de piloot, die besluit een door terroristen gekaapt passagiers-toestel neer te halen.

Daarmee offert hij op eigen houtje 148 inzittenden op voor 54.000 personen in de

ArenA, want de terroristen willen het gekaapte toestel daarop laten neerstorten. De vraag aan het publiek als jury is of je levens met elkaar mag verrekenen of het principe moet volgen dat ieder leven beschermd dient te worden.

Het stuk heeft nu 37 opvoeringen beleefd. Daarvan werd 35 keer in meerderheid het onschuldig uitgeproken. Alleen in Laren en in Emmen dachten ze er

anders over. Hoofdelijk gestemd bleken er toch nogal wat mensen het schuldig uit te spreken: 7387 stemmen voor onschuldig en 4728 voor schuldig.

Terror van de schrijvende Duitse advocaat Ferdinand von Schirach, dat begin oktober in Den Haag in Nederlandse première ging, maakt wereldwijd de tongen los. In Nederland volgen nog 23 voorstellingen.

Pluto kouder dan verwacht

Foto: Shutterstock

Op de ijzige dwergplaneet Pluto is het nog kouder dan gedacht. Het kwik blijft er steken op 203 graden onder nul. Eerder dachten wetenschappers dat het er min 173 graden was. Dat blijkt uit metingen van de Amerikaanse ruimtesonde New Horizons, die in 2015 langs Pluto vloog.

Pluto staat op bijna 6 miljard kilometer afstand van de zon. Dat is ongeveer veertig keer zo ver als de aarde. De zon is bij Pluto te zien als een klein stipje aan de hemel. UV-straling van de zon verandert stikstof en methaan in de heilige dampkring van Pluto in minieme deeltjes koolwaterstof. Die kaatsen energie terug de ruimte in en koelen de dwergplaneet zo af, schrijven Amerikaanse onderzoekers in het wetenschapsblad Nature.

Buckles

By David Gilbert

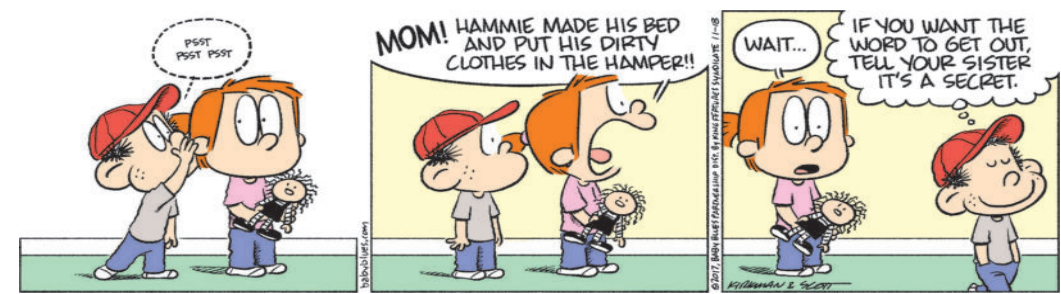
Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Autosportvrouw Patrick kondigt afscheid aan

HOMESTEAD — De Amerikaanse autocoureur Danica Patrick heeft haar afscheid aangekondigd. Ze rijdt in 2018 nog de 500 mijl van Daytona en van Indianapolis en dan stopt ze met fulltime autoracen.

De vrouwelijke autosporticoon maakte haar besluit bekend op een speciale persbijeenkomst in Florida. De 35-jarige Patrick is de enige vrouw die ooit een race won in de Indycars. Dat was in 2008 in Japan. In 2009 rees haar ster tot grote hoogten toen ze als derde finishte in de beroemde Indy 500. De laatste jaren was ze actief in de Nascar, maar in die Amerikaanse autosportserie wist ze nooit te winnen. “Het wordt mijn laatste seizoen”, zei Patrick met betraande ogen. “Soms word je in je leven tot bepaalde keuzes gedwongen. Ik heb nooit problemen gehad om sponsors te vinden, maar nu is dat wel zo en voel ik dat het moment is gekomen mijn leven een andere wending te geven. De Daytona 500 en de Indy 500 zijn een mooie afronding van mijn carrière”, aldus Patrick.

Danica Patrick tijdens de trainingen voor de Nascar Cup Series waaraan zij morgen deelneemt in de Ford Ecoboost 400 categorie.

Foto: Chris Trotman / AFP

Hockeysters ook Verenigde Staten de baas

AUCKLAND — De Nederlandse hockeysters hebben ook hun tweede groepswedstrijd in de finale van de Hockey World League gewonnen. Na de zege van 4-0 op gastland Nieuw-Zeeland volgde in Auckland een overwinning van 2-0 op de Verenigde Staten. Maartje Krekelaar nam beide doelpunten voor haar rekening. Een goal van Frédérique Matla werd afgekeurd. Oranje pakte ook de leiding in de poule met de volle buit van zes punten.

De Amerikaanse hockeyvrouwen boden weliswaar aardig weerstand, maar echt

gevaarlijk werd de ploeg van de Nederlandse bondscoach Janneke Schopman niet. Het

Nederlandse team had meer balbezit, kreeg de meeste kansen en was trefzeker door gedurfd aanvalspel in de cirkel. De vijf strafcorners in het duel leidden echter niet tot succes. De zege op de Verenigde Staten was de vijftiende op rij voor Nederland. De ploeg van bondscoach Alyson Annan heeft alles gewonnen sinds de nederlaag van 1-0 tegen België op 29 juli van

dit jaar. Krekelaar opende in de 18e minuut de score. Ze rondde goed voorbereidend werk van Malou Pheninckx met een zuiver shot af. Haar tweede doelpunt viel in de 37e minuut, toen ze zelf met de bal aan de stick een aanval doorzette en afmaakte. Kort daarna ramde Matla de bal in het dak van het doel, maar na het bekijken van de videobeelden keurde de

scheidsrechter de treffer af. Maria Verschoor maakte tegen Amerika haar eerste speelminuten. Ze was als vervangster van de op het laatste moment afgehaakte Lisanne de Lange pas gisteren ingevlogen.

Zuid-Korea, dat met 2-1 won van Nieuw-Zeeland, is maandag de derde en laatste tegenstander in de groep.

Kromowidjojo 3e in Singapore

SINGAPORE — Zwemster Ranomi Kromowidjojo heeft bij wereldbekerwedstrijden kortebaai in Singapore het brons gepakt op de 100 meter vrije slag.

De tweevoudig olympisch kampioene tikte aan na 51,65. De Australische Cate

Campbell won in 50,85, de Zweedse Sarah Sjöström werd tweede in in 50,99.

Kromowidjojo won woensdag nog het goud op de 50 meter vrij bij de wereldbekerwedstrijden in Tokio. De Groningse versloeg toen haar grote rivalen Sjöström en Campbell.

Bosz: 1e doelpunt was lachwekkend

STUTTGART — De geplaaide trainer Peter Bosz van Borussia Dortmund wist in de verloren uitwedstrijd tegen VfB Stuttgart (2-1) niet wat hij zag in de vierde minuut. Marc Bartra speelde zó hard terug op zijn uitkomende doelman Roman Bürki, dat er geen redden meer aan was. Voor Chadrac Akolo was het daarna een koud kunstje om de score te openen.

“Dat was een lachwekkend doelpunt”, verzuchtte Bosz, die met zijn ploeg uit de laatste vijf competitieduels

slechts één punt pakte. “Het is belachelijk hoe wij soms de doelpunten weggeven.” Volgens de oud-coach van Ajax herstelde Dortmund zich goed na die dramatische start. “We speelden eigenlijk best goed tot aan de rust. In de tweede helft was ons spel helaas minder. Dat is teleurstellend. Dit is een zeer pijnlijke nederlaag, maar we geven niet op. We blijven ervoor gaan.”

Bosz en zijn ploeg staan dinsdag op eigen veld voor een nieuwe krachtproef. Tottenham Hotspur komt op bezoek in het kader van de Champions League.

Tennisster Rus naar finale Taipei

TAIPEI — Tennisster Arantxa Rus heeft voor het eerst in haar loopbaan de finale bereikt van een WTA-toernooi. De 26-jarige speelster uit Monster haalde de eindstrijd in Taipei door in de halve finales de Britse Naomi Broady in drie sets te verslaan: 6-3, 4-6, 6-3. De partij duurde bijna twee uur.

Rus treft in de finale de Zwitserse Belinda Bencic, die in de andere halve eindstrijd in twee sets afrekende met haar landgenote Viktorija Golu-

bic: 6-2, 6-4. De Nederlandse nummer 167 van de wereld trof eerder dit jaar Broady op het ITF-toernooi van Vancouver en verloor toen in twee sets. De Britse is de huidige nummer 122 van de wereld. In Taiwan ging de partij redelijk gelijk op en ook al moest Rus twaalf aces van haar tegenstandster toestaan, ze beet zich vast in de wedstrijd en wist Broady in de derde set te knakken. In Taipei maken outsiders een kans op de titel want alle acht geplaatste speelsters zijn inmiddels uit het toernooi.

Cavaliers in verlenging langs Clippers

Foto: Jason Miller / Getty Images / AFP

LeBron James was gisteren zoals altijd onmisbaar voor de ‘Cavs’.

CLEVELAND — De basketballers van Cleveland Cavaliers hebben een moeizame overwinning geboekt op Los Angeles Clippers in de Amerikaanse NBA. De ploeg rond ster speler LeBron James had een verlenging nodig om de zege binnen te halen: 118-113.

James maakte 39 punten in de wedstrijd en was daarmee de topscorer. Kevin

strandden in de halve finales van de 1500 meter. De Laat reikte nog het verst op deze afstand; hij wist de B-finale te bereiken en eindigde daarin als derde. Van Ruijven onderscheidde zich vandaag bij de vrouwen door haar heat in de kwartfinales te winnen. Ze eindigde in de halve finales als derde in haar manche en werd verwezen naar de B-finale. Hierin eindigde ze ook als derde. De mannen waren donderdag op de 500 meter al in de series uitgeschakeld.

Murray breekt opnieuw met Lendl

LONDEN — De Schotse toptennisser Andy Murray heeft de samenwerking met oud-kampioen Ivan Lendl voor de tweede keer in zijn loopbaan beëindigd. Het roemruchte duo gaat met ‘wederzijds goedvinden’ uit elkaar. “Ik ben Ivan dankbaar voor zijn hulp en zijn begeleiding in de afgelopen jaren”, liet Murray weten. “Ik wens Andy een goede voortzetting van zijn carrière toe”, liet Lendl (57) op zijn beurt weten.

Murray werkte eerst tussen 2012 en 2014 samen met de Amerikaan, die in Ostrava

in Tsjechië werd geboren. De dertigjarige Brit won in die periode onder meer titels op

Wimbledon, de US Open en de Olympische Spelen.

Daarna nam Amelie Mauresmo de coaching van Murray over. Lendl keerde in 2016 terug in de technische staf van de Schot, die daarna opnieuw Wimbledon en olympisch goud won en tevens nummer één van de wereld werd.

Wüst meldt zich af voor 1500 meter

STAVANGER — Ireen Wüst start vandaag niet op de 1500 meter bij de wereldbekerwedstrijden schaatsen in het Noorse Stavanger. De viervoudig olympisch kampioene is niet fit en heeft zich om die reden teruggetrokken.

Haar coach Rutger Tijssen lichtte bij de NOS toe dat Wüst vorige week in Heerenveen ook al niet topfit was. “Maar daar wilde ze

heel graag schaatsen en dan merk je dat we nu pas op de plaats moeten maken. Van de 1500 meter schaatsen wordt ze niet beter”, al-

dus Tijssen. Wüst schaatste gisteren nog wel de 1000 meter, maar stelde op die afstand teleur met de veertiende plaats. “Het stagneert nu even, maar Ireen is er verder rustig onder. We hebben een bepaalde lijn uitstaan en die houden we vast.”

De Bruin 19e in viermansbob

PARK CITY — Bobsleeër Ivo de Bruin heeft in de eerste wereldbekerwedstrijd van de viermansbob nog geen grote indruk kunnen maken. De Nederlandse piloot eindigde in het Amerikaanse Park City als negentiende. Remmers Jeroen Piek, Bror van der Zijde en Janko Franjic waren mee in de slee.

De Bruin noteerde in de eerste run de zeventiende tijd en in de tweede de negentiende. Het tijdsverschil met de Duitse winnaar Nico Walther bedroeg bijna een seconde. De negentiende plek is niet goed genoeg voor kwalificatie voor de Olympische Winterspelen in Pyeongchang. Toch was piloot De Bruin gematigd positief na zijn eerste optredens in de grote slee. “We hebben het best goed gedaan. We behaalden mooie starttijden waarmee we redelijk dicht bij de top zitten. Dat is zeker met een nieuw team hoopgevend, daar ben ik erg tevreden mee”, zei hij. Hij keek verwachtingsvol uit naar de tweede wedstrijd

Foto: Alex Goodlett / Getty Images / AFP

Ivo de Bruin, Jeroen Piek, Bror van der Zijde en Janko Franjic gisteren tijdens de Wereldbeker Bobslee en Skeleton.

vandaag. “Het team voelt zich goed. Er zijn hier en daar wat pijnntjes, maar dat

hoort erbij. We gaan kijken of we er een stapje bij kunnen zetten op de start.”